

Upravništvo Ljubljana, Knafljeva 6
— telefon št. 3122 3123 3124,
3125 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Seles-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor, Grajski trg 7,
— telefon št. 2455.
Podružnica Celje, Kocenova ulica 2,
— telefon št. 190.
Računi pri pošti ček zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto
78.180, Wien št. 105.241

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25,—
Za inozemstvo Din 40,—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124 3125, 3126 Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455,
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo

Rooseveltove apel

V začaranem krogu med mirom in vojno, v katerega se zdi, da je svet v zadnjem času znova zašel, nam prinaša skoro sleherni dan kako novost. V kolikor gre pri tem za diplomatske pobude z raznih strani, vpliva to svetu nove nade, da bo mogoče preprečiti grožnjo katastrofo, pesimisti pa nasprotno kažejo samo na naraščajoče vojne priprave. Toda dokler še imajo besedo diplomati, je upanje v ohranitev miru in mirno rešitev mednarodnih sporov še vedno utemeljeno, čeprav trenutna negotovost narekuje državam opreznost, ki se praktično kaže v čedalje huješem oboroževanju in izvajanju varnostnih ukrepov.

Sredi preteklega tedna je bilo na zgolj diplomatskem področju opaziti zanimive pojave trenutnega omiljenja napetosti. Na evropskem zapadu so jih spravljal v zvezi z znanimi izjavami obeh šefov angleške in francoske vlade. Že proti koncu tedna pa so začela vzbujati novo pozornost in naraščajočo napetost poročila iz zapadnega Sredozemlja o vojaških ukrepih raznih vele-sil. Tudi zanimanje za poljsko-nemške odnose je v tem času znova naraslo zaradi poročil o incidentih na zapadni meji Poljske, od koder je po nemških vesteh precej Nemcev zbežalo v Gdansk in v druge nemške kraje.

V tem razvoju novega valovanja je nepričakovano kar dvakrat zaporedoma posegel v razplet evropskih dogodkov predsednik ameriških Zedinjenih držav Roosevelt, najprej z nekakšno poslanico staremu svetu, ki jo je prečital na seji stalnega odbora panameriške unije v petek dne 14. t. m., dan nato pa z apelo na Hitlerja in Mussolinija glede obveznih nenapadnih izjav za dobo 10 do 25 let. V tem vidijo zlasti v Londonu, kjer ne prikrivajo novega optimizma, začetek novega razčiščevanja motnega mednarodnega položaja.

Po soglasnih angleških in francoskih razlagah, ki se naslanjajo na več ali manj neposredne informacije iz Washingtona, sta oba poslednja Rooseveltova nastopa v neposredni zvezi z evropskim dogajanjem. Čeprav samo v primerni razdalji, korakajo Zedinjene države, tako zadržujejo v Parizu in Londonu vzporedno z zapadnimi evropskimi vesilama, Anglijo in Francijo. Francija ima najbolj neposreden interes ohranitev obstoječega stanja na evropski celini in je zato pripravljena iti v svojih celinskih mirovniških jamstvih najdalje. Svojem jamstvom pa sama ne more dati primerne konkretnega izraza, zato se nujno naslanja na pomoč Velike Britanije. Interesi te vesile seveda niso samo evropski, zato je v danju svojih evropskih jamstev navezana na istočasno upoštevanje vseh svojih izvenevropskih interesov, pri čemer sta ji potrebni še dve vesile: Zedinjene severnoameriške države in Rusija. Z obema je Velika Britanija v zadnjem času v tesnih stikih in obe spadata sedaj iz ozadja, da zavarujeta tudi svoje interese, v kolikor bi mogli biti tudi ti izpostavljeni čez čas neposrednim nevarnostim.

V Rooseveltovi petkovi poslanici staremu svetu prihajajo do izraza štiri točke nove ameriške politike kot vzporednice novi angleški in francoski politiki. Predvsem je v njej poudarjena popolna solidarnost vsega ameriškega kontinenta v sedanjem negotovem mednarodnem položaju. Roosevelt govori o »ameriški družini« in ne le o kakih slučajnih zvezih držav, ki so združene v panameriški državi, ki bi bila izpostavljena gospodarskemu pritisku od zunaj. Obljuba pomoči Kanadi v primeru neizvaznega napada, kakor jo je dal lansko poletje, ostane v celoti še nadalje v veljavi. Spričo vedno lažjega obvladavanja daljav postaja usoda novega sveta vedno bolj navezana na usodo starega sveta, iz česar je treba za ameriško varnost že sedaj povleči odgovarjajoče posledice v znamenju naraščajoče obrambne pripravljenosti. Končno pravi poslanica, da imajo tudi ameriške države pravico spregovoriti svojo besedo v evropskem sporu, saj bi vojna, če bi se razvnela, nujno prizadela tudi ameriški kontinent.

V svojem apelu pa gre Roosevelt še dalje. V njem izhaja s stališča, da leži glavni vir sedanje napetosti v medsebojnem nezaupanju in da bi se dali vsi spori sporazumno urediti, če bi to nezaupanje izginilo. Zato apelira Roosevelt na Hitlerja in Mussolinija, naj dasta za 25 ali vsaj za 10 let nenapadale obveze celi vrsti evropskih in malozijskih držav. Vsa sporna vprašanja naj se spravijo pred nekako novo svetovno mirovno konferenco, pri kateri bodo sodelovale tudi Zedinjene države in na kateri naj bi se zlasti uredilo tudi razdeljevanje surovin, torej zadeva, ki jo Nemčija in Italija označujeta za enega najvažnejših svetovnih problemov. S tem bi se na vseh straneh povrnilo medsebojno zaupanje, kar bi omogočilo splošno razorožitev ter nov duhovni in materialni razmah.

V Londonu in Parizu tolmačijo Rooseveltove apel kot korak, ki je popolno-

ANGLEŠKA POGAJANJA Z RUSIJO

Neprestana posvetovanja v Londonu in Moskvi — Londonski veleposlanik Majski gre osebno poročat svoji vladi

London, 17. apr. AA. (Reuter) Chamberlain je dobil prvo sporočilo o Rooseveltovi spomenici v soboto takoj po kosilu. Poslanico so mu sporočili po telefonu iz Downingstreeta v Chequers.

V Londonu se je Chamberlain vrnil danes ob 11.30. Za danes ni sklicana nobena ministrska seja in je tudi ni pričakovati pred običajno sejo, ki se vrši vsako sredo. Danes se bo Chamberlain samo sestel z nekaterimi ministri na posvetovanje.

London, 17. aprila. br. Ministrski predsednik Neville Chamberlain se je danes vrnil v London. Včeraj je bil v Windsorskem gradu, kjer je bil gost vladarja, kateremu je poročal o mednarodnem političnem položaju v zvezi z zadnjimi angleškimi garancijami za Grčijo in Rumunijo ter Rooseveltovo poslanico.

Na jutrišnji popoldanski seji spodnje zbornice bo Chamberlain, kakor zatrjujejo politični krogi, podal pregled zadnjih dogodkov in bo poročal o pogajanjih Velike Britanije z Grčijo, Rumunijo, Turčijo in predvsem z Rusijo. Pogajanja z Rusijo naglo napredujejo. Davi je imel svet komisarjev daljšo sejo, na kateri je Litvinov poročal o

svojih razgovorih z angleškim poslanikom Seathom. Spočetka se je zatrjevalo, da se bo Rusija vključila v angleško-francoski sistem le tako, da bi tem državam priskočila na pomoč v gospodarskem pogledu in s svojim letalstvom. Angleški politični krogi pa naglašajo, da pogajanja, ki so se vršila zadnje dni v Moskvi in Londonu, niso bila omejena na ta način.

Državni podtajnik v Foreign Office Cadogan je imel danes nov daljši razgovor s poslanikom Majskim, ki odpotuje jutri zjutraj v Moskvo, da poroča Litvinovu o dosedanjem poteku svojih razgovorov z angleškimi državni vladarji v zadnjih desetih dneh. Pričakovati je, da bo prišel nazaj v London z novimi navodili, na podlagi katerih se bodo mogla pogajanja, pri katerih je bil v glavnih stvareh že dosežen sporazum, formalno zaključiti. Londonski krogi napovedujejo, da je pričakovati uspešnega zaključka pogajanj že za konec tega tedna.

Pogajanja v Moskvi

London, 17. aprila. AA. (Havas). Stalni državni podtajnik v Foreign Office sir Cadogan je sprejel dopolne sovjetskega poslanika Majskega. Za sovjetskim poslani-

kom se je pripeljal v Foreign Office tudi francoski veleposlanik Corbin. V uradnih krogih dajejo kratka obvestila o razgovorih, ki jih je angleški veleposlanik v Moskvi imel v soboto dopoldne s sovjetskim komisarjem za zunanje zadeve Litvinovim. Ni se potrjeno, da sta Litvinov in angleški veleposlanik imela v nedeljo tudi druge razgovore. Pravijo, da so razgovori med njima v soboto rodili zadovoljiv uspeh. Litvinov pa, da se mora zdaj še posvetovati s svojimi tovariši, predno bi se razprava o načetih vprašanjih nadaljevala.

Berlinske informacije o pogajanjih

Berlin, 17. aprila. w. Po poročilih iz Londona bo ministrski predsednik Chamberlain najbrže še v teku tega tedna v spodnji zbornici podal novo izjavo o zunanje-političnem položaju. V tej izjavi pričakujejo predvsem podrobnejše obrazložitve o pogajanjih, ki se trenutno vodijo z Rusijo in Turčijo. O angleško-ruskih pogajanjih so se pod vplivom vesti iz Pariza razširila v Londonu zelo optimistična mnenja, ki pa so se izkazala za preuranjena.

Angleški poslanik v Moskvi je imel novovnen razgovor z Litvinovom, sovjetski poslanik Majski v Londonu pa je danes zapustil London in odpotoval zaradi poročanja v Moskvo. O značaju pogajanj z Rusijo se zatrjuje, da ne stremijo niti za za-

ključitvijo popolne alianse, niti samo za formalno sodelovanje, temveč za nekako srednji rešitev med obema. Predvsem gre Angliji za to, da bi pobila poljske in rumunske pomisleke zoper oboroženo pomoč Rusije ter spravila Sovjetsko Rusijo v kolicijo za razbremenitev Anglije, tako da bi Rusija v vojni dala na razpolago svoje zračno orožje ter preskrbela Poljski in Rumuniji vojni material. Glede pogajanj z Turčijo pravijo, da dobro napredujejo in vse kaže, da bi utegnla biti zaključena še v teku tega tedna.

Pogajanja s Turčijo

Pariz, 17. aprila. AA. (Havas): Včeraj ni bila v Parizu zabeležena nobena važnejša diplomatska akcija. S pozornostjo spremljajo reakcijo, ki jo je Rooseveltova iniciativa povzročila v inozemstvu. Brzjavijo, ki so jih diplomatski predstavniki in francosko zunanje ministrstvo sprejeli, potrjujejo vtise, ki so bili že objavljeni. Zunanji minister Bonnet je sprejel včeraj edino turškega poslanika, s katerim se je razgovarjal o pogajanjih, ki se vodijo med Parizom in Londonom na eni ter Ankaro na drugi strani. V diplomatskih krogih so glede teh pogajanj zelo rezervirani. Potrjuje pa se, da se pogajanja vodijo paralelno s pogajanja v Moskvi, ter da odlično napredujejo, tako da obstoja upanje, da bodo v kratkem uspešno končana. Kar se tiče pogajanj s Sovjetsko Rusijo, kjer se, kakor izgleda, nahaja voz diplomatičnega problema, je imel francoski odpravnik poslov v Moskvi včeraj daljši razgovor z Litvinovim. Ta razgovor pomeni odločno etapo v razvoju pogajanj. Danes bo Bonnet sprejel ruskega veleposlanika Surica.

Vsa Amerika podpira Rooseveltovo pobudo

Solidarnostne izjave držav iz Južne in Srednje Amerike

Washington, 17. aprila. AA. (Havas) Ministrstvo za zunanje zadeve v Washingtonu je sprejelo kablogram iz Kanade in od vlad vseh držav Južne in Srednje Amerike razen Haitija, Hondurasa, Gatemala in Paragvaja. Vse vlade javljajo, da v celoti osvajajo Rooseveltovo poslanico. Roosevelt lahko računa na njihovo podporo v cilju za ohranitev miru.

Na osnovi nemških in italijanskih komentarjev smatrajo ameriški politični krogi, da bosta Berlin in Rim po vsej priliki zavrnila predloge, ki jih je objavil Roosevelt v svoji poslanici. Ministrstvo zunanjih zadev v Washingtonu doslej ni objavilo nobenega komentarja. V diplomatskih krogih posebno naglašajo važnost dejstva, da so države Južne Amerike sprejele Rooseveltove predloge. Zato smatrajo, da bodo na skupni gospodarski konferenci ameriških držav razpravljali o boju proti avtarkiji ter vrnitvi k liberalni metodi v mednarodni trgovini.

Ameriški obisk angleškega kralja

London, 17. aprila. w. Kralj Jurij VI je na gradu Windsor v soboto priredil party, ki so se ga razen ostalih odličnikov udeležili tudi ministrski predsednik Chamberlain z ženo, ameriški poslanik Kennedy z ženo in vodja laburistov Atlee v nedeljo sta imela kralj in ministrski predsednik Chamberlain razgovor o nameravanim potovanju kraljevske dvojice v Kanado. V vladnih in dvorskih krogih niso edini v tem, ali naj bi spričo sedanjega mednarodnega položaja kraljeviski obisk v Kanadi odpravljali ali ne. Zdi pa se, tako kaže zdaj, zelo neverjetno, da bi kralj in kraljica ne odpotovala, ker bi odpoved vzne-mirila javno mnenje. Odhod je določen za 6. maj.

Baldwin o Rooseveltovi poslanici

London, 17. aprila. AA. (Havas): Lord Baldwin je izjavil, da je poslanica predsednika Zedinjenih držav Roosevelta dejanje velike hladnokrvnosti in velikega državnika. Dodal je, da želi, da bi imel njegov napor uspeh. Niti najmanj ne dvomi, da bodo vsi deli britanskega imperija storili svojo dolžnost.

Angleški listi

London, 17. aprila. w. V vsem angleškem imperiju je izzvala Rooseveltova poslanica veliko navdušenje. V Ottawi je kanadski ministrski predsednik Mackenzie King izjavil, da se kanadska vlada popolnoma strinja z Rooseveltovo iniciativo. Podobno izjavo sta dala tudi predsednika

ma v skladu z angleško-francoskimi prizadevanji. Zato ga seveda pozdravljajo. Italija in Nemčija na apel še nista odgovorili, iz časopisja pa se razvidi, da so ga tam sprejeli z velikim nezaupanjem in da je zato razpoloženje vodilnih krogov do njega odklonilno. Očitajmo tu zlasti, da je njegov namen predvsem ta, vplivati na ameriško javnost v protinemškem in protitalijanskem duhu ter pripraviti ozračje za opustitev ameriške nevtralnosti na korist Anglije in Francije. Popolno jasnost pa bosta prinesla šele službena odgovora obeh vlad.

avstralske in novozelandske vlade. Tudi vseh 16 južno-ameriških vlad je že izrazilo svojo solidarnost z Rooseveltovo akcijo.

Angleški tisk objavlja o poslanici danes obširne komentarje. »Times« ji pripisujejo velik moralen pomen. Roosevelt je Hitlerju in Mussoliniju zastavil jasna vprašanja na katere je mogoče dati le jasne odgovore. »Daily Telegraph« označuje poslanico kot najvažnejši dokument svetovne zgodovine v tem desetletju. »Daily Mail« ugovarja, da sedaj že ni več odvisno od odgovorov iz Berlina in Rima stališče, ki ga bo zavzel svet do razvoja mednarodno političnih dogodkov v bližnjih časih.

»Daily Express« napoveduje, da bo Roosevelt, ako bosta Hitler in Mussolini odgovorila negativno, uvedel še nove korake, da se ustvari vsaj 10-letno primirje med vsemi državami sveta.

Pariški odmevi

Pariz, 17. aprila. AA. (Havas). Pariško časopisje komentira Rooseveltovo poslanico ter se bavi s prvimi odmevi, ki jih je ta poslanica zbudila v Nemčiji in Italiji. »Jour« in »Journal« objavljata poročila svojih berlinskih dopisnikov, ki pravijo, da je poslanica naletela v Nemčiji na nezadovoljiv sprejem in mislijo, da je treba računati z negativnim odgovorom.

Zadoščenje v Bolgariji

Sofija, 17. aprila. br. Rooseveltova poslanica je izzvala v Sofiji splošno zadoščenje. Listi objavljajo pod velikimi naslovi celotno besedilo poslanice.

Stališče Švice

Bern, 17. aprila. AA. (Havas). Čeprav je Rooseveltova poslanica kot nova manifestacija v korist miru, posebno pa še v korist upoštevanja nedotakljivosti švicarskega ozemlja imela najugodnejši odmev v vseh političnih krogih Švice, vendar za zdaj ni treba pričakovati, da bi zvezni svet zavzel kakšno določno stališče o tej poslanici. Čeprav Švica ni bila uradno obveščena o Rooseveltovem pozivu v Bernu opozarjajo na to, da Švica med državami, ki so bile našteje v pozivu, zavzema nekakšni privilegirani položaj v tem smislu, da ima od Nemčije in Italije formalno obljubo o spoštovanju svoje nevtralnosti in neodvisnosti. Obtožbe, ki je bila dana po diplomatskih notah in sicer 21. junija 1938 od strani Berlina in istočasno od strani Rima. Vendar je poslanica zbudila veliko pozornost in simpatije na najvišjih mestih švicarske zveze.

Nemške vesti o japonskem stališču

Berlin, 17. aprila. AA. DNB poroča iz Tokia. Današnji jutranjki prinašajo Rooseveltove spomenice zelo obširno. »Kokumini Šimbun« pravi v svojem komentarju da so i uradni krogi in japonska javnost spomenico sprejeli popolnoma hladnokrvno. Rooseveltova poslanica ima zgolj pomen diplomatske okrožnice, ki ne more roditi nobenih sprememb na svetu. Roosevelt je poslal svojo spomenico očitno na pobudo Velike Britanije.

Gradnja osem novih angleških križark

London, 17. aprila. AA. »Daily Telegraph« poroča, da je angleško mornariško ministrstvo sklenilo s ladjedelnici pogodbo, da takoj začnejo graditi 8 križark od 16. kolikor jih je v načrtu v letošnjem načrtu. Križarke bodo gotove v roku 18 mesecev.

Hitler bo odgovoril Rooseveltu 28. t. m.

Sklical je v ta namen nemški parlament, da bo vzel njegov odgovor na znanje — Nemški protipredlogi?

Berlin, 17. aprila. AA. DNB objavlja uradno: Predsednik USA Roosevelt je poslal voditelju rajha poslanico s prošnjo, naj zavzame stališče do nekaterih vprašanj. Voditelju rajha se zdi ta stvar tako važna, da je sklenil sporočiti predsedniku USA odgovor nemškega naroda pred rajhstagom. Voditelj rajha je zato sklical nemški parlament na zasedanje za 28. april, da vzame na znanje njegovo izjavo.

London, 17. aprila. AA. (Reuter) V tukajšnjih političnih krogih mislijo, da bo na seji nemškega državnega zbora Hitler objavil nekakšne protipredloge na Rooseveltove predloge.

Ostri napadi listov na Roosevelta

Berlin, 18. aprila. AA. »Völkischer Beobachter« komentira Rooseveltovo poslanico ter omenja v zvezi s tem, da je del tujega tiska mnenja, da zdaj ne more biti več govora o obkoljevanju Nemčije, ker je Roosevelt povabil vse države k sodelovanju. Tako mnenje, pravi list, je zelo primitivno in žaljivo, ker bi izgledalo, da sile osi ne morejo zdravo presoditi razmer. Treba je naglasiti, da je Roosevelt naznačil Nemčijo in Italijo kot državi, ki ovirata mir ter je njima nasproti navedel dolgo listo držav, ki jih baje ogražajo sile osi. Na ta način nadaljuje Roosevelt isto igro kot oni politiki v Londonu in Parizu, ki želijo obkoliti Nemčijo. Roosevelt očitno želi, da se osnuje čvrsta fronta proti Rimu in Berlinu z izgovorom, da se lahko samo tako prepreči napad na neodvisnost in varnost malih držav. Če se razbije meglja fraz, v kateri je ovit ta eksperiment, potem se jasno vidi konture vojne zveze proti silam osi. Ta zveza ima namen pripraviti Londonu in Parizu primerno hrano za to-pove. Če se pregleda lista teh držav, ki je očitno najvažnejši del washingtonske poslanice, potem se takoj vidi, kaj je namen te igre. Najbolj karakteristično je dejstvo, da Roosevelt smatra, da je njegova država ena od onih držav, ki ščitijo Sovjetsko Rusijo. Ako Roosevelt želi biti prijatelj tega svetovnega neprijatelja št. 1, potem ne more pričakovati, da bi se sile osi solidarizirale z boljševizmom, ki je v zadnjem času samo v Španiji povzročil smrt 1.200.000 ljudi.

Anglija in Francija, nadaljuje list, razumeta seveda Rooseveltovo poslanico tako, kakor da pomeni poziv k miru in sodelovanju. Izgleda, da je svet pozabil, da je Nemčija že pred več leti ter večkrat poslala drugim državam predloge za splošno primirje, ki so sli mnogo dalje, kakor grede Rooseveltovi predlogi. London in Pariz sta te predloge v celoti odbila.

List pravi, da je najboljši dokaz, da je vsa Rooseveltova poslanica samo navadna agitacija, dejstvo, da velik del svetovnega tiska naglašajo, da Nemčija in Italija ne moreta pristati na tako osnovo za skupno sodelovanje. Na osnovi tega se vidi, da je poslanica »o svobodi, varnosti in miru« samo pripravljane nove laži o krivdi za vojno.

»Montag« piše: Ne gre za nobeno akcijo za mir, temveč samo za del politike obkoljevanja, ki jo izvajajo demokratične države in boljševizem proti Nemčiji in Italiji. Ako je Roosevelt imel namen postati pošten sodnik in posredovalec med obema frontama v Evropi, potem bi enako upošteval zahteve obeh front. Toda Roosevelt želi poveljevati. Sedanje stanje mora po njegovem ostati. Naravne poti Nemčije in Italije, ki težijo za tem, da se jima da po-

trebni življenjski prostor in polna enakopravnost, se vnaprej odklanjajo. Noben narod v Evropi ne more trditi, da mu preti direktni napad s strani Nemčije in Italije. Nas, tno pa sta Italija in Nemčija ogroženi od skupne fronte demokracije in boljševizma.

★

Obisk v Avstriji

München, 17. aprila. AA. (Havas) Hitler je sanoi s posebnim vlakom odpotoval iz Münchena. Minister za zunanje zadeve Ribbentrop je odpotoval v prestolnico z letalom zaradi obiska rumunskega ministra za zunanje zadeve Gafencu.

St. Pölten, 17. aprila. AA. (DNB) Hitler se je pripeljal v St. Pölten, kjer je inspiriral garnizijo. Na postaji ga je sprejel general v. Brauchitsch.

Göbbelsov govor po radiu

Berlin, 17. aprila. AA. (Havas) Na predvečer Hitlerjevega rojstnega dne bo propagandni minister Göbbels imel govor, ki ga bodo prenašale vse nemške radiopostaje. To bo v sredo ob 18.30.

20. april — narodni praznik v zunanjem ministrstvu

Berlin, 17. aprila. AA. Notranji minister je proglasil 20. april t. l. v zvezi z rojstnim dnem voditelja rajha za narodni praznik v vsej Veliki Nemčiji. To velja tudi za češki in moravski protektorat.

Naše zastopstvo na berlinskih svečanostih

Beograd, 17. aprila. AA. Nemški zunanji minister Ribbentrop je povabil v imenu voditelja nemškega rajha Adolfa Hitlerja številne tuje ugledne osebnosti, naj se udeležijo svečanosti, ki bodo prirejene o priliki proslave Hitlerjevega 50. rojstnega dne. Iz Jugoslavije so povabljeni: poveljnik letalstva general Milko Janković, inspektor državne obrambe general Lukić, dr. Velizar Janković, bivši minister in prvi podpredsednik avtokluba, Tadija Sondermajer, prvi podpredsednik aerokluba in dr. Bojan Piric, predsednik omladine JRZ. V Nemčijo bodo odpotovali 18. aprila.

Italijansko vojaško odposlanstvo v Berlinu

Berlin, 17. aprila. br. Pri proslavi Hitlerjevega rojstnega dne, bo Italija zastopana po posebni vojaški delegaciji. Delegacija bosta vodila letalski maršal Balbo in maršal Graziani.

★

Amerika in Japonska

Washington, 17. aprila AA. (DNB): Po konferenci admiralskega štaba z mornariškim ministrom Swansonom je izšlo poluradno sporočilo, ki pravi, da je odhod vojne mornarice v Tih ocean v neposredni zvezi z razmerami na Daljnem vzhodu. V tukajšnjih krogih računajo z možnostjo, da bi Japonska, če bi prišlo v Evropi do sovražnosti, začela proti Ameriki sovražne operacije.

Italija in Portugalska

Lizbona, 17. aprila. AA. Italijanski poslanik v Lizboni je sporočil portugalski vladi, da italijanska vlada zelo cení mirno in prijateljsko zadržanje portugalske vlade in da posebno vesti o zbiranju italijanskih čet ob portugalski meji ni potrebno demantirati.

Kratek presledek v zagrebških razgovorih

Gg. Cvetković in dr. Maček sta drug drugemu izročila konkretne predloge — Ko jih bosta obe strani proučili, se bodo pogajanja še ta teden nadaljevala

Zagreb, 17 apr. O. Predsednik vlade g. Cvetković se je v soboto odpravil iz Zagreba v Rogaško Slatino ter se je tam sestel s podpredsednikom JRZ gg. dr. Korošcem in dr. Spahom Preko Celja kjer je pri kosilu prišel med slovenske novinarje, ki so imeli tam svoj občni zbor. O njej je v nedeljo peljal v Ljubljano, zvečer pa se vrnil v Zagreb.

Dr. Maček je v soboto popoldne odšel v Kupinec odkoder se je sinoči vrnil v Zagreb. Se zvečer se je sestel s podpredsednikom HSS inž. Košutičem in dr. Šutejem Davi je imel konferenco z gg. Vilderjem in Savo Kosanovičem s katerima je razpravljal o poedinih točkah svojih razgovorov s predsednikom vlade.

Ob 9. dopoldne sta se sestala dr. Maček in predsednik vlade dr. Cvetković v banski palači, da nadaljujeta pogajanja. Današnja konferenca je bila razmeroma kratka. O njej je bil ob 10.40 izdan sledeči komuniké:

»Predsednik kr. vlade Dragiša Cvetković in predsednik HSS dr. Vladko Maček sta na današnjem sestanku stavila svoje predloge za konkretno rešitev hrvaškega vprašanja in dosegla soglasje v tem, da te predloge prouče na obeh straneh in da se bosta še ta teden popoldne sestala in nadaljevala z razgovori.«

Predsednik Cvetković je novinarjem sam prečital komuniké, nato pa jim dejal:

»Vem da to ni mnogo, toda za zdaj se zadovoljite tudi s tem.«

Na vprašanje, ki so ga novinarji stavili predsedniku vlade, kako dolgo bo še ostal v Zagrebu, g. Cvetković ni dal odgovora, temveč se je zahvalil novinarjem za pozornost in ostal nato z dr. Mačkom v razgovoru še približno četrtr ure.

Okoli 11. ure se je dr. Maček vrnil v svoje stanovanje na Prilazu.

Predsednik Cvetković je odšel okrog 12 na inspektorat dela pri bankni upravi, kjer se je razgovarjal z inspektorjem Šmitom o stavki v tvornici vagonov v Slavovskem Brodu. Nato se je sprehodil še po nekaterih ulicah ter stavljal novinarjem, ki so ga spremljali, vprašanja o raznih institucijah in znamenitostih mesta. Po obisku v Umetniški akademiji, kjer si je ogledal tudi spomenik Pilsudskega, ki ga izdeluje kipar Avgustinčič, je g. Cvetković odšel na obed. Predsednik vlade ostane danes v Zagrebu.

O poedinih predlogih, ki so bili iznešeni z ene in z druge strani, se bodo

sedaj vršila interna posvetovanja med posameznimi političnimi skupinami. V ta namen je pričakovati za prihodnje dni živahnih stikov med Zagrebom in Beogradom. Danes popoldne je dr. Maček ponovno konferiral z g. Vilderjem, ki je nato ponoči odpoval v Beograd, kamor je bil pozvan iz Ljubljane tudi dr. Kramer. V Beograd se je vrnil nadalje podpredsednik SDS senator dr. Milan Kostić, ki se je mudil te dni v Zagrebu.

Kar se tiče onega dela komunikéja, ki govori o obeh straneh, ki stojita na stališču sporazuma, se poudarja, da je povezanost celokupne opozicije slej ko prej neokrnjena in trajna. Dr. Maček se posebej od vsega početka zastopa stališče, da je sporazum odvisen od pristanka onih političnih skupin, ki stvarno predstavljajo voljo naroda. Zato polaga največjo važnost na popolno solidarnost celokupne opozicije, ki je pri volitvah dobila nesporno odobrenje naroda za politiko sporazuma.

Stališče dr. Mačka do JRZ je znano in ga je predsednik HSS že opetovano javno formuliral. G. Cvetković se ne razgovarja z dr. Mačkom v imenu JRZ, temveč kot predsednik kr. vlade. Dolejšje stališče same JRZ tudi še ni bilo popolnoma jasno. Sedaj izidele, da se tudi tu položaj razčiščuje. Pred obnovo razgovorov med g. Cvetkovićem in dr. Mačkom je predsednik JRZ dr. Milan Stojadinović preko glavnega tajnika stranke g. Gjure Jankovića obvestil podpredsednika JRZ inž. Košutića, da je tudi cela JRZ za čimprejšnji sporazum na najširši podlagi.

Današnji »Hrvatski Dnevnik« objavlja uvodnik o razgovorih dr. Mačka s predsednikom vlade g. Cvetkovićem in pravi med drugim:

»Kakor ugotavlja uradni komuniké o tem sestanku, so bili izročeni medsebojni predlogi, ki jih bosta proučili obe strani. Potemtakem obstoje danes tudi službeno izročeni hrvaški predlogi, kar je nesumljivo važen dogodek v političnem življenju. Dozdej se je Hrvatom večkrat očitalo, češ da sami ne vedo, kaj hočejo. Zdaj je hrvaško stališče konkretizirano, kar je vsekakor znak, da se v okviru sedanjih razgovorov ne leti v oblake, temveč razpravlja o konkretnih vprašanjih. Opozicija, čeprav formalno ne sodeluje v razgovorih, z g. Cvetkovićem, pri teh razgovorih ni izločena, ker je v stalni zvezi z drugim mandatarjem dr. Vladkom Mačkom. Opozicija je podrobno poučena o vseh razgovorih, ki se vodijo s Cvetkovićem, ter bo sodelovala tudi pri sprejetju končnih odločitev.«

podtajništvo za Albanijo. Za državnega podtajnika je imenovan podpredsednik novinarske organizacije Benini.

Albanska fašistična stranka

Tirana, 17. aprila. AA. Albanska agencija poroča: Ustanovitev albanske fašistične stranke je samo še vprašanje dneva. Člani najuglednejših albanskih družin so izrazili svojo željo da se čimprej izvede organizacija stranke in iz vse države prihajajo prijave za vpis v fašistično stranko. Iz osrčja Albanije kjer žive ponosni hrabroci in stoletni čuvarji albanske tradicije in kjer je bil prirejen generalu Vuconi in njegovim vojakom navdušen sprejem, so prišli v Tirano plemenski poglavarji. Tu so obiskali sedež albanske fašistične stranke, ki se zdaj ustanavlja.

Italijanski očitki Rooseveltu

Rim, 17. aprila AA. (Stefani). »Giornale d'Italia« prinaša izpodbijanje Virginia Gayde članek, ki pravi, da pomeni Rooseveltova poslanica novo poglavje v politični ofenzivi Velike Britanije Francije in USA. Italija, pravi Gayda, ne more priznati Rooseveltu nobene moralne pravice, ki bi mogla upravičiti njegovo intervencijo v Evropi. Da je pravi Gayda, da Roosevelt ne zastopa vse Amerike, razen tega ima pa njegova poslanica tudi dve osnovni napaki, formalno in to, da je naslovljena na napačen naslov. Po obliki je poslanica zgrešena v toliko, ker ne predstavlja dokumenta, ki bi se imel mirno proučiti, temveč je poslanica poslana v svet z veliko publiciteto, tako da ima značaj slabo preračunanega manevra. Druga napaka je v tem, da je poslanica naslovljena samo na Nemčijo in Italijo, ne pa tudi na druge evropske države, kar bi bilo mnogo logičnejše in naravnost. Na koncu očita članek Rooseveltu, da navaja v seznamu držav, ki naj dobe poročilo, tudi države, s katerimi živi Italija že od nekdanj v prijateljstvu.

Tudi »Messagero« posveča svoj uvodnik Rooseveltovim poslanici. V njej vidi po eni strani manever s raznimi notranjimi cilji, po drugi strani pa gesto, s katero želi Roosevelt podpreti ofenzivo plutokratskih evropskih držav proti proletarskim narodom, da pripravi intervencijo USA na strani Londona in Pariza v morebitni vojni. S tega stališča definira list Rooseveltovo poslanico kot vojno delo. List poudarja dalje, da poslanica ne bi dobila tako velike publicitete, če bi bili Rooseveltovi cilji za res iskreni, to je svetovne poročevalske agencije je ne bi prej razširile, dokler ne bi opravila normalne diplomatske poti. Da je podčrtava list da pomeni okoliščina da je ta poslanica naslovljena samo na Nemčijo in Italijo kot morebitni napadalnik, resno in neznožno žalitev, še huje zaradi besed o Absiniji Avstriji, Češkoslovaški in Albaniji. Te okoliščine, pravi list, jemljejo Rooseveltovemu predlogu vsako vrednost.

Francoske ladje v Gibraltarju

Pariz, 17. aprila. w. Po vesteh iz Gibraltarja je poveljnik II. francoske linitške divizije kontraadmiral Vallee, ki poveljuje križarkama »Bretagne« in »Lorraine« in ostalim francoskim ednicam pred Gibraltarjem, v nedeljo popoldne oficiole obiskal guvernerja Gibraltarja. V ponedeljek dopoldne so prispeli pred Gibraltar trije novi francoski torpedni rušilci. Francoske vojne ladje bodo ostale v Gibraltarju nekaj dni.

London, 17. aprila AA. (Reuter). Med tem ko se zdaj mudijo 13 francoskih bojnih ladij v Gibraltarju, poroča Reuter iz Londona da je vse angleško sredozemsko brodovje pri Malti in v okolici. Le manjšo število angleških bojnih ladij je v Gibraltarju in to po večini rušilci, katerih oporišče je Gibraltar.

Beleške

Gibanje JNS v Belokrajini

Po lepo uspehli zborovanjih JNS v Crnomlju in Metiki pred štirinajstimi dnevi, na katerih je govoril g. senator dr. Albert Kramer, je bila v nedeljo v Crnomlju sreska skupščina JNS za srez Crnomelj-Metika ob udeležbi nad 60 strankinih delegatov iz skoro vseh krajev Belokrajine. Skupščino je vodil lekarnar g. Spiro Vranković, ki je kot predsednik podal izčrpano poročilo o doseganem delu stranke in sreskega odbora.

Delegat banovinskega odbora JNS g. Fran Juvan iz Ljubljane je podal zborovalcem izčrpano politično poročilo in prosil navzoče, da posvetijo posebno pažnjo organizaciji krajevnih ednic stranke, zlasti tudi mladinskih organizacij.

Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika soglasno župan g. Ivan Malešič iz Metlike, za podpredsednika pa gg. Spiro Vranković in Dako Makar.

Novoizvoljeni predsednik Malešič je v daljšem govoru orisal delo in naloge JNS v Belokrajini in pozval vse zborovalce, da v teh resnih časih složno delajo za dobrobit in srečo vsega našega naroda.

Poljski novinarji v službi domovine

Predsednik poljske vlade je sprejel te dni zastopnike Zveze poljskih novinarjev. Razložili so mu v razgovoru pomen resolucije, ki jo je zveza poslala vladi in v kateri je poudarjena odločna volja vseh poljskih novinarjev, da ne glede na razlike v političnem prepričanju služijo vsi kot en mož domovini ter da se v ta namen odrekajo sleherni politični polemiki na znotraj. Ustno so še posebej poudarili, da hočejo s svojim pisanjem pozitivno podpirati vse ukrepe vlade v pogledu narodne obrambe in polne vojaške pripravljenostr države. Predsednik poljske vlade Skladkowski je v svojem odgovoru poudaril, da bo sproti vestno informiral poljske novinarje o dejanskem položaju, ker se zaveda, da je prav v sedanjem položaju potrebno živahno sodelovanje med novinarji in oblastmi.

Poljska v znamenju narodne obrambe

List »Kurjer Polski« piše o trenutnem notranjopolitičnem položaju v državi v zvezi s sedanjim mednarodnim položajem in ugotavlja med drugim:

»Ali je notranjopolitičnega življenja pri nas konec? Lahko rečemo, da je povsem zamrlo. Ni niti zborovanj, niti shodov, niti drugih večjih zbiranj. Zdi se, da so vsi ljudje duhovno mobilizirani pod zastavo narodne obrambe. Pojavila se je tako najlepša strnjnost duhov, ki je povsem prostovoljna, ker jo slehernemu narekuje sam njegova nezlomljiva odločnost v obrambi domovine, tako v mestih kakor na vasih, tako med revnimi kakor bogatimi.«

Češkošlovaški paviljon na newyorški razstavi

Bivša češkošlovaška vlada je sklenila udeležbo na newyorški svetovni razstavi ter je tam zgradila reprezentativen paviljon CSR. Po razpadu republike in po proglasitvi nemškega protektorata nad Češko in Moravsko je prešlo tudi zunanje zastopstvo bivše CSR v roke Nemčije. V New Yorku je nastalo vprašanje, kaj bo s češkošlovaškim paviljonom. Nova praška vlada je odredila, naj razstavni komisar paviljon zapre, predmete, določene za razstavo, odstrani in paviljon odda v najem ali pa proda Češki razstavni komisar pa se je temu nalogu uprl in je v sporazumu s češkošlovaško narodno organizacijo v Ameriki sklenil, da se s paviljonom in že nameščenimi predmeti udeleži svetovne razstave v imenu CSR. Skliceval se je na to, da ameriška vlada nemškega protektorata nad Češko ni priznala in da v Ameriki še vedno obstoja oficiole diplomatsko zastopstvo CSR. Tudi stališče se je sedaj pridružilo temu vodstvu razstave in tako bo bivša CSR z obsežno razstavo reprezentativno zastopala na newyorški svetovni razstavi.

Štefanikov spomenik v Bratislavi

Vlada msgra Tise je sklenila predelati spomenik slovaškega narodnega junaka generala Štefanika, da bo v skladu s sedanjimi prilikami na Slovaškem. Gre za leva, upodobljenega na gornjem delu stebra, ki baje preveč spominja na češkega leva. Ministrstvo narodne prosvete je že razpisalo natečaj za spremembo spomenika, s katerega naj se izbrisejo »zadnji sledovi nekdanje tuje nadvlade na Slovaškem«.

Prof. B. Kafka tvorec Štefanikovega spomenika, se je obrnil na ministrstvo s posebnim pismom, v katerem pojasnjuje, da upodobljen lev nikakor ni heraldični lev češkega grba in da nima onih značilnih podrobnosti kakor lev v češkem grbu. Ne stoji pokonci, nima krome na glavi, niti značilnega dvojnega repa. Umetnik pravi, da se je poslužil kralja živali samo kot prastarega simbola državne sile, narodne zavednosti in suverenosti naroda in države. Odstranitev leva bi v znatni meri pokvarila celotno zamisel, ki je bila apoteoza junaka Štefanika in sile slovaškega naroda.

Razglabljanja nemškega oficirja o Španiji

V »Berliner Bözzenzeitung« piše znani nemški vojaški publicist polkovnik Xylander o vojaškem položaju Španije po zmagi. Uglede nemški oficir pravi, da se je Španija po poslednjih dogodkih zavedla svojega zemljepisnega položaja in zmognosti, ki iz njega nastajajo. Po svoji legi med Atlantikom in Sredozemljem, piše Xylander, nudi Španija prostor za sodišče ne letalske baze za napade proti Franciji in celo proti Angliji. Pireneji, ki jih armada težko prekoraci, so nasprotno le nepomembna ovira za letala. Glede francoskega Maroka pa je nemški pisec mnenja, da bi ga bilo mogoče spričo znanih simpatij tamkajšnjega domačega prebivalstva za nacionalno španjo osvoboditi iz španskega Maroka.

Tudi »Deutsche Allgemeine Zeitung« objavlja podobna razmišljanja o Španiji v svojem pregledu o novi politiki generala Franco.

Gafencov sestanek z Beckom

Na krožnem potovanju v zapadne evropske prestolnice se je rumunski zunanji minister sestel v Krakovu s poljskim zunanjim ministrom

Varšava, 17. aprila. a. Rumunski zunanji minister Gafencu, ki je odpoval včeraj na svoje krožno potovanje po srednji in zapadni Evropi, se je danes na poti v Berkalov ustavil v Krakovu, kjer ga je pričakoval poljski zunanji minister Beck in ga spremlil do Katovic. Oba državnika sta imela med vožnjo razgovor o sedanjem mednarodnem političnem položaju, ki mu pripisujejo v političnih krogih velik pomen. Med Gafencovim marčnim obiskom v Varšavi, ko sta imela oba zunanja ministra priložnost izmenjati misli glede vprašanj, ki se tičejo obeh držav, sta tudi potrdila vrednost politične in vojaške zveze, ki druzi obe državi od leta 1921. Evropski zemljevid se je od takrat bistveno spremenil in mednarodna napetost znatno povečala. Britansko in francosko poročilo Poljski in Rumuniji še bolj utrjuje zvezo med obema državama.

Varšava, 17. aprila. AA. (Havas). Nenadni sestanek poljskega in rumunskega zunanjega ministra je zbudil veliko pozornost v diplomatskih krogih v Varšavi, ki smatrajo, da bi ta sestanek mogel imeti pomembne posledice glede bodočih razgovorov med Varšavo in Bukarešto in glede odnošajev med Bukarešto in Budimpešto. Na drugi strani poudarjajo tudi sestanek med ministrom Beckom in šleskim vojvodom Grazińskim. Poljski politični krogi nagašajo, da je Graziński, ki so ga v nemških krogih smatrali za najboljši nepomir-

ljivega funkcionarja, izvajal v Zgornji Šleziji politiko, ki ni bila vedno v skladu z vladno politikom. Mislijo, da se je Beck verjetno hotel prepričati o sedanjem stanju v Gornji Šleziji in o odnošajih med Poljsko in Nemčijo v teh krajih.

Bukarešta, 17. aprila. w. Glede na obisk zunanjega ministra Gafencu piše »Timpul« med drugim:

Zunanji minister Gafencu je že od vsega početka, ko je prevzel vodstvo zunanjega ministrstva, trdno verjel, da sta razčiščenje atmosfere med Nemčijo in Rumunijo ter politični in gospodarski sporazum med obema vladama mogoča in da se morata ustvariti.

»Universul« izraža isto misel ter poudarja, da je Gafencu potovanje v Berlin v skladu z začrtano smerjo rumunske zunanje politike, ki stremi po mirnem sporazumevanju. V sedanjem mednarodnem položaju, ki prežvlja težko krizo hoče Rumunija vztrajati na tej poti in bo skušala z vsemi sredstvi pomagati k omiljenju napetosti. Obisk v Berlinu bo dal Gafencu priliko za utrditev odnošajev med Nemčijo in Rumunijo in za omiljenje obstoječe napetosti.

Gafencu bo prispel v Berlin jutri popoldne. Iz Berlina, kjer bo konferiral z nemškimi državniki, bo odpoval nato še v Bruselj, London in Pariz, na povratku v Bukarešto pa se bo baje ustavil še v Rimu.

Teleski in Csaky — v Rim

Predsednik madžarske vlade in zunanji minister bosta v Rimu z italijanskimi državniki proučevala mednarodni položaj

Budimpešta, 17. aprila. d. Ministrski predsednik Teleski in zunanji minister prof. Csaky sta davi ob 7.10 odpovala z rednim brzim vlakom na uradni obisk v Rim, kjer ostaneta 4 dni. V njunem spremstvu se nahaja italijanski poslanik v Budimpešti grof Vinchi ter večje število visokih uradnikov zunanjega ministrstva. Na postaji so se od predsednika vlade in zunanjega ministra poslovili madžarski ministri, ter poslaniki Nemčije, Italije in Jugoslavije kakor tudi večje število političnih osebnosti.

Vsi madžarski listi posebno pa vladni list »Hetve« pišejo da bo po sodbi diplomatskih krogov rimski obisk predsednika madžarske vlade Teleskyja in zunanjega ministra Csakyja nedvomno koristil miru in da bo dal madžarskim in italijanskim državljanom priložnost, mro južno proučiti najvažnejša vprašanja. Obisk bo po njihovem mnenju nadalje vnovič potrdil, da

se madžarska zunanja politika naslanja na politiko oziroma Rim-Berlin, in bo še bolj poglabil prijateljsko razmerje med Italijo in Madžarsko.

Goeringovi razgovori v Rimu in povratek v Berlin

Rim, 17. aprila AA. (Havas) Predsednik vlade Mussolini in maršal Goering sta imela včeraj v Beniški palači drugi daljši govor, ki mu je prisostvoval tudi grof Ciano v nemških krogih v Rimu se potrjuje, da so ob tej priliki izmenjali misli glede važnejših problemov, ki zanimajo Nemčijo in Italijo. Maršal Goering, ki je bil onolndne gost grofa Ciana je obiskal popolne avtarkitno razstavo italijanskih rud. Danes si je ogledal spomenike večnega mesta ter obiskal več trgovin s starinskimi predmeti kjer je izvršil več nakupov. Zvečer je maršal Goering odpoval zopet v Berlin.

Nemška sodišča na češkem in Moravskem

Berlin, 17. aprila. AA. (DNB) Pravosodni minister je končal delo za ureditev nemških sodišč v protektoratu Češke in Moravske ter njihovo pristojnost z ozirom na ostala sodišča v teh krajih. Ustanovljena bodo nemški višji državni sodišči v Pragi in v Brnu ter nemška okrožna sodišča v Budějovicah, Brnu, Nemškem Brodu, Jicinu, Moravski Ostravi, Olomucu, Pardubicah, Jihlavi, Plznu, v Pragi in v Strankovicah. Ta sodišča se bodo upravljala po predpisih, ki veljajo v nemškem rajhu in se bo na njih izrekala pravica v imenu nemškega naroda.

V protektoratu velja nemški kazenski zakon. O kazenskih dejanjih bodo zato razpravljala nemška sodišča, dočim bodo o drugih spornih vprašanjih izrekala sodb sodišča v protektoratu. Osebe, ki niso nemški državljani, bodo sodila nemška sodišča, če zagreše prestopke proti interesom nemškega rajha v najširšem smislu, n. pr. veleizdajo ali omalovaževanje rajha ali narodno socialistične stranke in podobno. Nemška sodišča in državna tožilstva na češkem in Moravskem so svoje delo že začela.

Pierlot sestavil vlado

Bruselj, 17. aprila AA. Danes popoldne je Pierlot sestavil novo vlado. V vladi sedi pet katoličanov, med njimi ministrski predsednik, pet socia istov, trije liberali in trije neparlamentarci.

Nova belgijska vlada je danes popoldne prisegla v roke kralju, v četrtek pa se bo predstavila parlamentu. Zunanje ministrstvo je začasno prevzel socialno demokratiški pravosodni minister Soudan. Bivši ministrski predsednik in zunanji minister Spaak, ki je bil prvotno določen za to mesto, ni dal pravočasno odgovora češ da se bo mogoč odločiti za prevzem tega resora šele po končanem kongresu socialno demokratske stranke, ki bo v ponedeljek. V splošnem računajo da bo Spaak spet prevzel zunanji portfelj. V novi vladi še tudi ni zasedeno mesto ministra za odpravo brezposelnosti, gotovo pa je že zdaj, da bo poverjeno socialnemu demokratu.

Bruselj, 17. aprila AA. (Havas) Kongres belgijske socialistične stranke je zavrnil s 310.000 proti 248.000 glasovi predlog za sodelovanje socialistov v vladi. 15.000 volilcev se je vzdržalo glasovanja. Razprava o sodelovanju socialistov v vladi je bila zelo ostra. Ob 17. se je zvedelo, da je minister za dela in za socialno politiko Voters sklenil podati ostavko.

Angliško vojaštvo za Egipt

Kairo, 17. aprila. w. Kakor poroča »Journal d'Egypte« so se na povelje angleškega vojnega ministrstva tri brigade iz Indije ukrcale za Egipt, razen tega je bilo v Egipt poslanih še več vojaških ojačenj, Pravijo, da pričakujejo okrog 50.000 mož.

London, 17. aprila. o. »Times« javljajo, da bo v soboto 22. t. m. odposlanih več angleških čet iz Palestine v Egipt. Tudi v Gibraltar je bil odposlan večji vojaški oddelek iz Londona.

Demobilizacija v Španiji po 20. maju

Madrid, 17. aprila. AA. (Havas): Po zmagoslavnem mimohodu čet v Madridu 15. maja bo uradno objavljen mir v Španiji. Zatem bodo tuje čete zapustile Španijo. Demobilizacija se bo v Španiji začela izvajati po 20. maju. Na dan velikih svetčanosti bo imel general Franco pomemben govor.

Spominska svečanost za knezom Arsenom

Beograd, 17. aprila. AA. Danes je bila spominska svečanost za pokojnim knezom Arsenom, ki je umrl pred 6 meseci. Svečanosti so se udeležili Nj. Vel. kralj Peter II., Nj. Vis. knez namestnik Pavle in kneginja Olga, dvorne dame ter civilna in vojaška hiša Nj. Vel. kralja.

Kitajska ofenziva se nadaljuje

Sanghaj, 17. aprila. br. Po zanesljivih vesteh iz Cungkinga se kitajska ofenziva na treh frontah uspešno nadaljuje. Na južni fronti so Kitajci zavzeli mesto Cengčeng, ki leži 40 milj vzhodno od Kantona. V vzhodnem delu Honanu in južnem Šansiju so si priborili najaz več sto kvadratnih kilometrov zemlje.

Strašen orkan v Ameriki

New York, 17. aprila. w. Orkan, ki je že v Oklahomi povzročil ogromno škodo je v nedeljo divjal tudi nad Texasom, Luisiano in Arkansasom. Vihar je unčel več vasi in povzročil ogromna opustošenja. V Haynesville je bil tako močan, da je podrhl hiše celega mestnega dela, kjer so požare našli 47 mrtvih in 218 ranjenih. Stvarna škoda gre v milijone. Iz prizadetih držav prihajajo zmerom nova poročila o strašnem razdejanju. V Collinsu v Arkansasu je vihar podrhl cerkev prav v času, ko je bilo zbranih v njej 200 vernikov. Ruševine so ubile duhovnika in 30 oseb.

26 žrtev železnike

London, 17. aprila. w. Kakor poročajo iz Kalkute se je v noči na ponedeljek na železniki progri v vzhodni Bengaliji 66 milj od Kalkute pri postaji Nadiji primerala železnika katastrofa, pri kateri je izgubilo življenje 26 oseb, prav toliko pa je bilo tudi ranjenih. Stroj in dva tovorna vagona sta skočila s tira.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska napoved za 18. aprila: Pretežno jasno z nekaj več oblakomnosti v severnih krajih in na jugu. Dunajska: Sem in tja oblačno, nbenih bistvenih padavin. Na gorah v splošnem bolj hladno.

Grobišča Ilirov odkrivajo davno zgodovino mesta Kranja

Kranj, 17. aprila
Z odkritjem novih grobišč iz 7. stoletja pred Kristom, o čemer smo poročali v nedeljski številki, se je pojavila domneva, da je morala biti v Kranju že v prvi polovici tisočletja pred Kristom večja naselbina Ilirov, ki je obsegala vso gornjo savsko teraso.

Ozemlje mesta Kranja, ki leži na strmi obali, katero sta zasekali strugi reke Kokre in Save, je nudilo starim Ilrom že v prvi polovici tisočletja pred Kristom naravno obrambeno točišče. Dosedaj najdena grobišča nam pričajo o predzgodovinskih prebivalcih iz halštatske dobe. Najdišča ganih grobov iz te dobe, ki so jih odkrili v Kranju od 1893 do 1913 v bližini mestnega pokopališča, izvirajo, kakor to izpričujejo izkopane iz 6. in 5. stoletja pred Kristom. To izpričuje predvsem najdena zaponka, ki je okrašena s tankimi obročki med vzolji, in ravno ta krajevna posebnost znači, da so bile zaponke te vrste izdelane na Vačah, kjer se je v 5. stoletju pred Kristom razvila cvetoča domača obrt, ki je preskrbovala Zasavje in Gorenjsko.

Kako se je na kranjskem pomolu naseljeval narod za narodom

Najvažnejša najdba iz halštatske dobe pa je trinožnik, katerega so odkrili tudi blizu pokopališča, pri Marjanišču. Trinožnik je iz ilovice, mešan z grafitom, in sestoji iz skleda s poglobljeno sredino in manjšega nastavka za darila in kadila. Po njegovem starinskem značaju soede, spada trinožnik iz Kranja še na konec 7. stoletja. Naselbina, h kateri so spadala vsa dosedaj odkrita grobišča, je morala biti po dosedanjih sodbi v bližini kokriškega mostu. Arheološka razkopavanja so namreč našla prve sledove človeškega bivanja v Kranju nekako od mestnega pokopališča, preko pristave in skladišča g. Mavricija Mayerja do Marjanišča. Od tod izvirajo tudi vsa naziranja, da so se ilirski Noričani naselili v tem delu današnjega mesta, torej v okolici zapadnega Kokriškega predmestja.

Kranjski pomol med Kokro in Savo je bil vsa stoletja točišče, kjer se je naseljeval narod za narodom. Tako zasledimo na pomolu v 2. stoletju pred Kristom bojevitke keltske Tavriske, ki so se bavili tudi z obrtjo. O njihovi kulturi pričajo najdbe iz velikega grobišča na savskih terasah pod Püngertom.

V dobi cesarja Avgusta so se na pomolu naselili Rimljani, in sicer je moralo biti jedro naselbine na Püngertu, ker so zasledili grobišče že na mestnem trgu. Po padcu zahodno-rimske države so postojanko na kranjskem pomolu držale bizantinske posadke, nato pa vzhodnogotske čete. V 6. stoletju po Kristu pa so jim sledili Langobardi, ki so se selili pred prodajalnimi Obri in Slovenci in Italijo. Znamenito je njihovo grobišče v Lajhu, katero obsega približno 700 grobov. Takoj za Langobardi so se na pomolu naselili Slovenci.

Tako je torej Kranj preživel mnoge zgodovinske znamenitosti. Arheologi so v Kranju odkrili že mnogo starih najdb. Vse najdbe pa prekaša po starinskem značaju in pomembnosti odkritje starega ilirskega grobišča, ki so ga odkopali preteklo soboto v severno-zahodnem delu Kokriškega predmestja. Ta najdba je zlasti važna, ker je spremenila naziranja o naselbini in bivanju Ilirov v Kranju, na drugi strani pa je potrdila mnenje, da je morala tu biti že v 7. stoletju pred Kristom večja naselbina Ilirov.

Iliri so se v 7. stoletju pred Kristom naselili na najvišji terasi

Dosedanja raziskavanja in odkritja grobišč iz ilirske dobe so omogočila domnevo, da je bila naselbina Ilirov v severno-vzhodnem delu Kokriškega predmestja, v bližini kokriškega mostu. Zdaj pa so nedavno odkrili grobišče iz 7. stoletja pred Kristom v severovzhodnem delu Kokriškega predmestja, nad Bekselnom, to se pravi: v isti črti, toda na čisto drugem koncu mesta. Iz tega sledi domneva, da ilirska naselbina ni bila samo v okolici Kokriškega mostu, temveč se je morala raztezati po ostali gornji savski terasi, od Kokre pa tja do Krone, kjer se pričena kranjska ravan. Od kranjskega polja do Save imamo namreč štiri rečne stopnjevine z bolj ali manj strmimi ježami. Prva, najvišja terasa se oži proti jugovzhodu ter se umakne polici kranjskega pomola. In na tej najvišji terasi je bila naselbina Ilirov. Novo odkritje je pokazalo, da se je morala naselbina raztezati v daljino in najbrž ni imela zaokrožene oblike. Zakaj so se Iliri naselili na najvišji terasi, do čim so se narodi za njimi naselili že na nižjih terasah, si moremo razlagati s takratnimi prilikami. Gorski vrhovi so v tisti dobi veljali za neprehodne, ker ni bilo cest in se torej ni bilo treba bati napada s planinske strani. Na vzhodni strani jih je varovala globoka soteska Kokre, na severozahodni pa ni bilo nevarnosti, ker so navali novih narodov ali plemen prihajali z vzhodno-južne strani po dolini Save. Zaradi teh okoliščin so se tedanjil ilirski prebivalci naselili na najvišji terasi, od koder so imeli pregled po Savski dolini. Tako so obvladali vse točke, od koder bi se utegnili pojaviti sovražnik.

Znamenitosti odkritega grobišča

Grobišče, ki so ga odkrili zdaj na Prahovem zemljišču, je zelo dobro ohranjeno, ker ga je pred polženjem zemlje varovala močna stena kamenja, ki je ščitila žare pred pritiskom zemeljskih plasti, katere so se v teku stoletij premaknile. Grobišče je štirioglato v izmeri kakih dveh metrov v kvadratu in je s severne in južne strani zavarovano s kamenitimi stenami. Nanj je bilo nasuto kamenje, nato pa prst. V grobišču so bile štiri žare, in posodica za jed ali pijačo ter predmeti, katere so pokojniki nosili v življenju. Žare so ohranjene mnogo boljše kakor one, ki so jih našli iz iste dobe na Vačah. To pa predvsem zato, ker so iz boljše gline. Vsi znaki kažejo, da je bila keramika tu še

boljša kakor na Vačah, o čemer pričča že mešanica ilovice in grafitu. Tri žare so navadne, okrogle kakor skleda, četrta pa je oblikovana kakor vaza, v sredini je zožena in ima lepo izdelan roč, ki je videti kakor sekirica. Okrašena pa je z volnimi bronastimi gumbi. Posodica, ki je stala poleg nje, je okrogle oblike s pokrovom in sliči današnjim posodicam, ki jih rabijo v cerkvi za kadilo.

Krasna je velika fibula z dvema velikima spiralnima obročema na polkrožnem loku. Na zgornji zaponki visita za okrasek dva trapezasta kapsula. Zapetnici sta kakor dva obroča in sta pri sponu okrašeni s spiralnimi okraski. Druga fibula pa je kot nekaka ovratnica s pokrožnim lokom, na katerem so nanizane za oreh velike krogle. Je vsa iz bronu, toda pri zaponki ima železne nastavke, saj je železo tedaj veljalo za dragoceno kovino. Okrasek za lase je iz bronaste pločevine in posut z bronastimi gumbi, je polkrožen in širok poldruhi centimeter. Poleg teh okraskov so našli tudi bronasto usesno ploščico v premeru 5 do 7 cm. Vsi predmeti so izredno dobro ohranjeni.

Kustos dr. Ložar, ki je odkopal grobišče, bo ta teden delo nadaljeval, ker vse kaže, da so v bližini še druga grobišča. Predvsem pa bo treba paziti pri kopanju za novo cesto, ki bo tekla pod Prahovim ozemljem, torej na isti terasi, in jo bodo zaradi odprave sedanjega klanca poglobili za 6 metrov. In prav tu pričakujejo, da bodo skoraj gotovo našli na nova grobišča.

Včeraj nova odkritja

Kranj, 17. aprila
Danes so nadaljevali z izkopavanjem ilirskega grobišča. Tako so danes odkrili še eno žaro in bronast opasač ter dvojce vretenc. Bronasti opasač je iz obdelane pločevine in ima pri sponkah usnjene dele, ki so še vsi dobro ohranjeni. Vretenci sta iz žgane glinice in obe preluknjani. Služili sta najbrž za uteži pri stavbah. Oblika je presekana valj z višino 5 in 3 cm. Kako dobro je grobišče ohranjeno, pričajo še koščki lesa in žari in koščki tkanine pri opasaču.

Slovenski novinarji v Celju in Savinjski dolini

Kakor smo poročali že v ponedeljski izdaji, so imeli slovenski novinarji v nedeljo v Celju občna zboranja svoje stanovske organizacije in svoje gospodarske združenja. Občnemu zboru ljubljanske sekcije Jugosl. novinarskega dru-

ban dr. Natlaččen, ki so se na potu iz Rogaške Slatine v Ljubljano za par ur ustavili v Celju. Tudi o tem nenadejanem obisku in o pomembnem govoru, ki ga je ob tej priliki imel ministrski predsednik Cvetkovič, smo obširneje že poročali.

ženja so prisostvovali tudi predstavniki celjskih oblasti in uradov z županom dr. Vorščem na čelu. Pri opoldanskem kosilu, ki ga je v hotelu »Evropia« predredila njegov mestna občina, so prisli med novinarje gg. predsednik vlade Dragiša Cvetkovič, predsednik senata dr. Korošec, prometni minister dr. Spaho in

Popoldne so novinarji z avtobusom mestne občine naredili izlet v sončno Savinjsko dolino ter preživeli uro prijetne tovariške družabnosti na rojstnem domu svojega predsednika Stanka Viranta v Gomilskem, kamor je prispel za njimi tudi župan dr. Voršič z gospo soprogo. Tam je bila posneta tudi slika, ki jo danes prinašamo.

Ljubljanski Sokol slavi 75-letnico

Dr. Murnikova nova telovadna skladba „Pod oknom“

Ljubljana, 17. aprila
Matično društvo v naši domovini slavi letos 75-letnico svojega delovanja. Tiho in marljivo se je pripravljalo na svoj jubilej. V ponedeljek, dne 24. aprila, priredi svečano telovadno akademijo z bogatimi in izbranimi sporedom in opernim gledališčem. Z delom proslavi svojo pomembno letnico. Njegova sposobnost, volja in lepota v izurjenosti bo osredotočena na telovadni akademiji.

Za to prireditve je zložil naš največji sokolski telovadni pesnik dr. V. Murnik novo skladbo po Prešernovi pesmi »Pod oknom«. Posebne svojevrstne lepote je naš, kako Murnik v svojih, širom naše domovine poznanih telovadnih skladbah izražal globoka čustva ali podaja dramatične prizore. Krasna arhitektonika skladb, popolna skladnost med gibi in njih harmoniji z vse-

mi izvajalci, presenetljivi prehodi iz ene melodije v drugo, mnogolikost in pestra izrazitost gibov in njih prirodnost dajejo izvajalcem prijeten občutek, tako da jih vedno radi delajo, gledalcem pa nudijo velik estetičen užitek. Resnično, Murnikove telovadne skladbe so globoko v notranjosti občuteno gibanje. Kako lepe so in kako lepe se postajajo občutijo najbolj izvajalci čim bolj se vanje poglabljajo. Umljivo je, da njegova dela niso ostala brez pobude pri njegovih učencih. Ker ima teh ljubljanski Sokol največ, pričakujemo, da bo telovadna akademija ne le izraz krepke delavnosti, marveč da pokaže tudi globino telovadne umetnosti. Za prireditve je mnogo zanimanja med članstvom in sokolskimi prijatelji. Oskrbite si pravočasno vstopnice, ki so v prodaji v društveni pisarni v Narodnem domu!

Skrajno naporna služba poštnih, telefonskih in telegrafskih nameščencev

Na občnem zboru so bile podane porazne številke

Ljubljana, 17. aprila
V kolodvorski restavraciji so v nedeljo vse popoldne zborovali člani dravske sekcije Zdrženja uradnikov PTT. Zborovanje, ki se ga je udeležilo veliko število delegatov iz vse Slovenije, je vodil predsednik g. Nejšček šturm in je bilo zlasti na nekaterih mestih kočljivo, kajti nekateri delegati, razočarani nad neugodnimi gmotnimi razmerami svojega stanu, si niso dali vzeti prilike, da ne bi o tem nekaj gorkih povedali. Nasprotno pa je poročilo glavne ga odbora, ki ga je prečital tajnik g. Ferdo Nadrag, pokazalo razveseljujoče dejstvo, da so si pripadniki PTT stanu z vztrajnim naporskim in zvestim prizadevanjem zgradili zavedno organizacijo za obrambo stanovskih interesov, na katerih braniko so odločeni vztrajati.

Danes šteje ljubljanska sekcija 672 članov in članic, tako da je v njej včlanjenih nad 80% uslužbencev te stroke. Med njimi je skoraj polovico žensk, ki v organizaciji zelo pridno delujejo. Imajo svojo posebno sekcijo in imajo tudi prav številna mesta v upravi sekcije. Pomožni organi sekcije so bili ženski odtsek, odtsek tehničnega uradništva in odtsek ambulančnih uradnikov v Mariboru in Ljubljani ter pevski odtsek. Ženski odtsek je tesneje povezal med seboj članice in dvignil njihovo zanimanje za organizacijo. Zlasti poživljeno je bila načelnica Ela Horvatova, ki je tudi pridno zalagala stanovski list s primernimi članki. Odtsek ambulančnih uradnikov je izdelal predlog za prometno konferenco, ki je doletela spremembe v ambulančni službi v zvezi z novim voznim redom.

Člani posebno poudarjajo, da je osebje v službi preobremenjeno in zagrenjeno, ker je v primeru z drugimi državnimi usluž-

benci zapostavljeno gmotno, glede dopustov in napredovanj. Nikdar se ni bilo število napredovanj tako nizko kakor v preteklem letu. V ljubljanski direkciji je splošno pomanjkanje osebja še posebej nezno. V zadnjih letih je odpadlo na Slovenijo približno 8% nastavitve, a odstotek osebja znaša 14 in prometa 18. Po računski manjka v Sloveniji okrog 350 uslužbencev. Neupoštevanje potreb ljubljanske direkcije je bilo zlasti vidno lani, ko je naraslo število stalnega osebja le za 8 moči, v proračunu pa je bilo za vso državo določenih več sto mest. Število uradništva se lani v ljubljanski direkciji ni spremenilo. Značilno za nevdružno stanje je, da edino ljubljanska direkcija ni mogla razrešiti pripravnikov, ki so bili lani pozvani na višji ptt tečaj v Beograd. Lani je napredovalo v naši direkciji le 31 uradnikov v primeri z letom prej, ko jih je napredovalo 71. Z novim letom pa je imelo od 750 uradnikov naše direkcije pravico do napredovanja 67%. Finančni zakon je sicer nudil možnost za prevedbo zvanjnih, dnevičarskih in služteljic, prevedenih pa jih je bilo le 24, a na prevedbo jih še vedno čaka okrog 50.

Vsa mirarja stanu se kaže tudi v podatkih o dopustih in bolovanjih. Od 20.770 pripadajočih jim dni za dopust je bilo izkoriščenih le 10.787, torej komaj 50%. 180 uradnikov sploh ni došlo dopusta. Glede bolovanja prednjačijo ptt-uslužbenci ostalim državnim nameščencem. Lani je bilo 324 uradnikov 10.454 dni. Neugodne delovne razmere, preobremenjenost v službi in neizkoriščenost dopustov so osebje izčrpali. Dva sta napravila samomor, najbolj pogoste bolezni so jetika, revma in živčna izčrpanost. Ker so službeni prostori nehigi-

ALBUS terpentinovo milo

varuje Vaše perilo!

Dobiva se povsod!

Pazite na ime Albus!

enski in krediti za značenje ne zadoščajo, posedujejo te razmere vse te bolezni. V 20 letih svobode ni bilo zgrajeno nobeno novo poštno poslopje.

Medtem ko čisti dobiček ljubljanske direkcije po vojni do l. 1935 ni presegal 15% vsega dobička v državi, so v l. 1936-37 slovenske pošte donosale že 26 milijonov dobička (28%) in leta 1938 celo 34.420.000 din. V tem letu je ljubljanska sekcija odvedla 44% bruto dohodkov kot čisti dobiček ministrstvu. Da bo izrednost tega dobička jasna, naj navedemo za primer, da dobički inozemskih poštne uprav ne presejajo 10% dohodkov, ker večji odstotek škodljivo vpliva za razvoj in poslovanje poštne stroke. Toda medtem ko pri nas prebriček stalno narašča, padajo krediti, ki jih nakazujejo direktorji. Lani so znašali 44.000.000, pred desetimi leti pa 51.000.000 din.

Zaradi slabega gmotnega položaja ptt

osebju se še vedno krati pravica do dnevnega odpada povprečno 5.300 din dolga, ki je bil napravljen za kritje izdatkov za bolezen, hrano in obleko. Zaradi nizkih dohodkov se ti dolgovi ne znižujejo, temveč celo naraščajo. Nizke in neenotne so tudi nagrade za nočno delo in dnevnice ambulančnega osebja. Začasno dodeljenemu osebju se še vedno krati pravica do dnevnice, katerim se je prisiljeno odreči, da ne bi tvegalo preemestitve. Poleg tega pa je še velik riziko pri blagajni zaposlenega osebja. Primanjkljaji znašajo letno več desetstotcev dinarjev. Glede socialne delavnosti združenja je stanje zadovoljivo. S tekočim letom, ko bo otvoren tudi dom v Vrnjački banji, bodo imeli člani na razpolago troje okrevališč. Slednjič je bil izvoljen nov odbor z g. Nejščekom šturmom na čelu in so bile sprejete resolucije, ki izražajo želje po takojšnjem izboljšanju stanja v poštni službi.

Ljubezenska žaloigra v Savinjski dolini V Seščah je mlad delavec ustrelil izvoljenko in sebe

Celje, 17. aprila
Pri svoji materi, ki ima majhno posestvo. Mati in sestra Vedenkove izvoljenke sta bili doma. Pavla Vedenkova je stopila v svojo sobico, Vedenik pa se je še nekaj minut pogovarjal z njeno materjo in sestrom. Nato je stopil v sobico svojo izvoljenke. Nenadoma sta počila dva strela. Mati je naročila svoji drugi hčeri, naj pogleda, kaj je tako počilo. Hčerka je stopila v sobico svoje sestre. Nudil se ji je grozen prizor:

Pavla Makova je ležala na svoji postelji vsa v krvi, na tleh poleg postelje pa je ležal Vedenik. Oba sta imela glavi prestreljeni. Vedenik je ustrelil Makovo z modernim browningom v senca, nato pa si je pognal kroglo za usesom v glavo, tako da je obtičala za drugim usesom. Poklicali so takoj zdravnika, ki je prispel že ob 20.30, a je mogel samo ugotoviti, da sta Vedenik in Makova mrtva. Pri Vedeniku so našli listek s sporočilom, naj pokopljejo njegovo izvoljenko na njegove stroške.

V nedeljo popoldne je bil Vedenik s svojo izvoljenko v gostini. Oba sta bila dobre volje in sta tudi večkrat zaplesala. Ker pa je Makova plesala tudi z drugimi fanti, je postal Vedenik ljubosumen. Ob 20. je spremil svojo izvoljenko na njen

dom. Makova je stanovala v Seščah št. 20 pri svoji materi, ki ima majhno posestvo. Mati in sestra Vedenkove izvoljenke sta bili doma. Pavla Vedenkova je stopila v svojo sobico, Vedenik pa se je še nekaj minut pogovarjal z njeno materjo in sestrom. Nato je stopil v sobico svojo izvoljenke. Nenadoma sta počila dva strela. Mati je naročila svoji drugi hčeri, naj pogleda, kaj je tako počilo. Hčerka je stopila v sobico svoje sestre. Nudil se ji je grozen prizor:

Pavla Makova je ležala na svoji postelji vsa v krvi, na tleh poleg postelje pa je ležal Vedenik. Oba sta imela glavi prestreljeni. Vedenik je ustrelil Makovo z modernim browningom v senca, nato pa si je pognal kroglo za usesom v glavo, tako da je obtičala za drugim usesom. Poklicali so takoj zdravnika, ki je prispel že ob 20.30, a je mogel samo ugotoviti, da sta Vedenik in Makova mrtva. Pri Vedeniku so našli listek s sporočilom, naj pokopljejo njegovo izvoljenko na njegove stroške.

120 delavcev odpuščenih

Maribor, 17. aprila
Tekstilna tvornica v Koškah je odpuščala službo vsem svojim delavcem. Prizadetih je okrog 120 delavcev, pretežno družinskih očetov. Tvornica utemeljuje odpoved s pomanjkanjem surovin.

Obupana mati

Celje, 17. aprila
V nedeljo okrog 8. zjutraj so našli na bregu Savinje v območju petrovške občine truplo neznanke ženske. Poklicali so banovskega zdravnika dr. Ločnikarja iz Zalca, ki je ugotovil, da si je neznanca z žepnim nožem prerezala žilo odvodnico pod levim kolonom. Smrt je nastopila zaradi izkrvavitve. Neznanca je imela na prsih okrvavljen nož in dve poslovilni pismi. Kmalu so ugotovili, da je samomorilka 67letna prevzičkarica Marija Krulčeva iz Hramšč pri Veliki Pirešici, ki je stanovala pri svojem sinu Janezu Krulcu v Kasazah pri Petrovčah. Njeno truplo so prepeljali v mrtvašnico v Zalec, kjer so pokopaličino danes popoldne po izvršeni obdukciji pokopali. Vzrok obupnega dejanja ni znan.

Stara židovska grobnica v Mariboru

Maribor, 17. aprila
Ko so danes popoldne delavci kopali teren na stavbišču ob Strmi ulici, so našli v globini 1,90 m popolnoma ohranjen človeški okostnjak, ki mu ni manjkali niti najmanjši člen. Najbolj zanimivo pa je bilo, da sta bili obe očesni votlini izpolnjeni s takozvanim mrtvaškim kamnom. Delavci so takoj obvestili arhivarja prof. Baša, ki je ugotovil, da gre za staro židovsko grobnico. Domnevajo, da sega njena starost pred leto 1492, ko so tudi pri nas pričeli preganjati Žide. Po takem bi bil najdeni okostnjak star najmanj 447 let, verjetno, da še precej več. Okostnjak bodo spravili v mariborski muzej. S to najdbo je točno potrjena ljudska označba »Židovsko polje«, ki ga poznajo Mariborčani, kadar govorijo o tem delu zemljišča ob Strmi ulici ob Dravi. Obnem je s tem tudi dokazan obstoj srednjeveških židovskih grobišč v koroškem predmestju.

Šolski upravitelj v p. Ivan Burdian

Celje, 17. aprila
V nedeljo zvečer je v svojem stanovanju v Aškerčevi ulici št. 3 v Celju nenadno podlegel srčni kapi v starosti 66 let šolski upravitelj v p. g. Ivan Burdian. Pogreb bo v torek ob 17.30 iz hiše žalosti na mestno pokopališče.

Pokojni se je rodil 23. januarja 1873 v Trstu. Maturiral je na učiteljsku v Kopru in nastopil svoje prvo službeno mesto kot šolski voditelj pri Sv. Antonu v Istri. Potem je služboval kot šolski voditelj še v Koprivi in Pliskovici. Leta 1900. se je preselil s Krasa na nekdanje Štajersko. Služboval je najprej kot šolski voditelj v Smihelu nad Mozirjem. Po dveh letih je bil imenovan za nadučitelja v Smartnem ob Dreti, kjer je služboval 17 let in pol. Proti koncu vojne je bil imenovan za nadučitelja v Grabštajnu na Koroškem, kjer je ostal do konca plebiscita, nato pa je služboval sedem let kot nadučitelj na Ponikvi ob južni železnici. Jeseni 1927 je bil po dopolnjeni službeni dobi upokojen in se je s svojo rodino naselil v Celju.

Polje je slovenski narod dolžan toliko hvale. V Smartnem ob Dreti je bil ves čas svoja službovanja ljubezniv in požrtvovalen svetovalec prebivalstvu in vnet naroden delavec. Ustanovil je tam tudi gasilsko društvo, ki je bilo že v predvojni časih krepka narodna organizacija, in je izvedel tudi novo šolsko stavbo. Povsod, kjer je služboval, se ga prebivalstvo spominja s hvaležnostjo. V Celju se je kot upokojenec posvetil predvsem združnemu delu in stanovski organizaciji Nabavjalni zadrugi. Bil je odločno nacionalen mož in kremenit značaj, poln iskrenosti in odkritosrčnosti. V Celju je bil zaradi tega splošno priljubljen in spoštovan.

Ivanu Burdianu bodi ohranjen časten spomin, svojem naše iskreno sožalje!

Gospodinske pomočnice so zborovale

Ljubljana, 17. aprila
V soboto je zborovala Zveza gospodinskih pomočnic, pod predsedništvom ge. Franje Petričeve in ob udeležbi nadzornice ge. Kroftove in Gašperlinove. Kot zastopnica Jugoslovenskega ženskega saveza, sekcije za Slovenijo, se je zborovanja udeležila tudi ga. Govekarjeva. Narodno strokovno zvezo, v kateri je včlanjeno društvo gospodinskih pomočnic, pa je zastopala ga. Plucova.

Dosedanji odbor je podal svoja poročila, o katerih hmo obširneje poročali na ženski strani nedeljskega »Jutra«. Pri volitvah je bila ponovno soglasno izvoljena za predsednico ga. Petričeva, ki že dolgo vrsto let z največjo potrpežljivostjo in požrtvovanjem vodi Zvezo gospodinskih pomočnic. Razveseljivo je živahneje gibanje med mlajšimi članicami, ki jih je pa, žal, veliko premalo včlanjenih ob tako velikem številu gospodinskih pomočnic. Ga. Kroftova je položila članicam na srce nekaj toplih in vzpodbudnih besedi, ga. Govekarjeva pa je po pozdravu pozvala vse članice k složnemu delu in ljubezni do organizacije. Enako je sporočila pozdrave gospa Plucova.

V maju bodo spet dirke na Murskem polju

Ljutomer, 17. aprila
Koiu jahačev in vozačev v Ljutomeru pripravljajo za »lepi mesec maja« svojo običajno pomladno dirko, ki naj pokaže, kakšen konjski material je v zadnjih letih na Murskem polju prirastel in ali si je stara muroska konjereja še ohranila svoj sloves. Uprava kola je določila, da bo dne 14. maja na cvenskem dirkališču devet dirk in sicer šest kasaških in tri galopske. Za nagrade je razpisala 10.000 din.

Prva bo enovredna heat-vožnja za 4 do 12-letne konje vzgojene v Jugoslaviji. Druga bo enovredna dirka za 3-letne jugoslovenske konje, tretja bo heat-vožnja, četrta bo galopska dirka »Knez Mihalj« za vse konje, sledila bo morebiti tretja heat-vožnja, šesta pa bo spomska dirka Vekoslava Razlaga in sicer bo to enovredna dirka za 3 do 12-letne jugoslovenske konje, ki so ta dan že dirkali. Sedma bo kmečka, ravna, galopska muroska dirka, sledila bo spomska dirka Antona Slavica; to bo dvovertna dirka za tri do 12-letne konje, vzgojene v Jugoslaviji. Deveta dirka »Čakovec« bo preponska galopska dirka.

Dirke se bodo vršile po določilih kasaških dirkalnih pravil. Konje je treba pripraviti samo dne 7. maja ob 9. do 12. ure pri blagajniku Francu Žitku v Ljutomeru in obenem plačati prijavnino. Dirkač naj se obneje po natančnejša navodila na Kolo vozačev in jahačev v Ljutomeru.

Gospodarstvo

Schachtov in Funkov finančni načrt

Po razrešitvi dr. Schachta kot predsednika Reichsbanke je njegov naslednik nemški gospodarski minister dr. Funk sestavil nov finančni program, o katerem smo že poročali. Ta načrt predvideva, da bo država plačevala dobaviteljem 20% fakturnega zneska v 6 mesečnih in 20% fakturnega zneska v triletnih davčnih nakaznicah. V takih nakaznicah bodo v enakem razmerju plačevala dobaviteljem dozne zneske tuji samoupravna telesa. Podjetniki pa bodo to davčne priznanice lahko porabili za plačilo svojih obveznosti, za kupljene surovine in drugo blago. Tako bodo te davčne priznanice nekako nadomestna plačilna sredstva. Da ni izdane priznanice čim manj krožijo kot plačilno sredstvo, so določene razne ugodnosti za one, ki bodo davčne priznanice obdržali v portfelju.

Dr. Schacht je lani šel v svojem finančnem načrtu drugo pot. Imel je predvsem pred očmi, da se razpoložljiva sredstva denarnega in kapitalnega sredstva v Nemčiji omejena in da jih je treba rezervirati za državna posojila in za državo sploh. Zato je izdal številne ukrepe v tej smeri. Predvsem je prepovedal odn. do skrajnosti omejitve emisije industrijskih delnic in obligacij, s prisilnim naaganjem dividend, ki presegajo 6 odn 8%, v državne papirje, je onemogočil izplačevanje visokih dividend prepovedal je nadaljnjo izdajo hipotekarnih posojil in nadaljnje emisije hipotekarnih zadolžnic ter komunalnih zadolžnic. Vsi ti ukrepi so bili potrebni, da se zasluga kritje ogromno naraslih finančnih potreb države v zvezi z oboroževanjem, z gradnjo utrdb in z velikimi javnimi deli. Tako je Nemčija lani v resnici uspela, da se je na trgu zadolžila bodisi z izdajo dolgoročnih obveznic ali kratkoročnih papirjev za preko 10 milijard mark, čeprav so se istočasno znatno povečala davčna bremena, ki so narasla od 6.8 milijarde v letu 1933. na skoraj 18 milijard v lanskem letu.

V nasprotju z dr. Schachtom smatra dr. Funk, da je treba denarni in kapitalni trg odpreti privatnemu gospodarstvu. Zato je napovedal ukinitje zapore za indu-

strijske emisije, ukinitje zapore glede najetja hipotekarnih posojil in ukinitje zapore za komunalne in hipotekarne zadolžnice. Za kritje državnih potreb je postavil načelo, da je treba financiranje takih izrednih potreb urediti tako, da bo breme odloženo na poznejša leta. Po načrtu dr. Funke je računati s tem, da bo v letošnjem letu izdanih za 1 milijardo mark novih industrijskih obligacij, za 3/4 milijard obligacij nemških železnic, tako da bodo nedržavne emisije skupaj z izdajo hipotekarnih in komunalnih obveznic dosegle 2 in pol milijarde mark.

Funkov finančni načrt je vzbudil v Evropi veliko pozornost. Čujejo se razni komentarji, ki zlasti poudarjajo razliko med Schachtovim in Funkovim finančnim načrtom. Res je, da se dajo izredna finančna bremena odložiti na poznejša leta, za kar naj služi izdaja davčnih nakaznic, vendar le za državo, ne pa za gospodarstvo kot celoto. Izdatki, naj se krijejo na ta ali oni način vedno obremenjujejo sedanjost. Začasno financiranje, ki naj omogoča odložitev bremen na prihodnja leta, bodo pač nosili oni, ki bodo držali v blagajnah davčne nakaznice. Država poleg davčnih dohodkov ne more več potrošiti, nego znašajo prihranki naroda. Lani je Nemčija potrošila pretežen del teh prihrankov. Ker pa se tvorba kapitala najbrž ne bo povečala, bo tudi nemški državi v letošnjem letu na razpolago le toliko sredstev, kolikor bodo znašali prihranki nemškega naroda, če pa bo dopustila uporaba enega dela teh prihrankov v druge namene (industrijske emisije, dajanje hipotekarnih posojil, izdajanje hipotekarnih obveznic in komunalnih obveznic) potem bo toliko manj ostalo za državne potrebe. Če pa bo Nemčija več potrošila, potem obstoja nevarnost, da bo Nemčija zašla v inflacijo. Po pisanju nemških listov je računati s tem, da namerava Nemčija v letošnjem letu z izdajo davčnih nakaznic kriti 8 do 10 milijard svojih finančnih potreb, kar gotovo presega možnosti, ki jih nudita kapitalni in denarni trg.

Skupščina mariborskih gostilničarjev

Včeraj popoldne je bila pri Meranu 56. redna letna skupščina tukajšnjega Zruženja gostilniških podjetij. Občni zbor je ob lepi udeležbi mariborskih gostilničarjev, kavarinarjev ter hotelirjev otvoril predsednik Zruženja g. Aleksander Kleščič, ki je po uvodnih formalnostih izbrano poročal o vseh preteklih zadevah, ki se govorijo v obziru na eksistenco mariborskih gostilniških podjetij. G. Kleščič je navajal, da se žal niso izpolnila pričakovanja glede ureditve in izboljšanja razmer v gostinstvu. Organizaciji je uspelo doseči znižanje cene električnega toka, ki pa je še vedno razmeroma drag. Skrajno potrebno je, da se zniža visoka državna trošarina na električni tok. V upravi mestne občine so mariborski gostilničarji najslabše zastopani, četudi pripinšča gostilničarstvo k občinskemu proračunu sorazmerno največ. Trošarinska zbirava glede pavšaliranja banovinske in tudi občinske trošarine na alkoholne pijače se žal še ni premaknila z mitve točke. V bodoče bo letna komisija postila nadzorstvo nad hitopisni in sušnjači vina ter žganja. Združenje se je obrnilo na mestno občino za odpravo trošarine na vinski molo. Avtorske taintjeme se niso uredile v duhu zahtev in želja gostilničarjev. Razne takse, tantjeme in davčine (prometni davek) globoko posegajo v režijo in žep gostinstva. Posebno poglavje tvori kuhinjski naraščaj, ki mu bo treba v bodoče p-svečati vso pažnjo. Strokovno nadaljevalna šola bele ži letos izredno dober obisk. Žal se opaža primanjlovanje prostorov, saj so vsi trije razredi stpani v enem prostoru. Vprašanje ustanovitve višje hotelske šole v Mariboru in postavitve večjega modernega hotela na Pohorju se je moralo odložiti za kasneje. Tujski promet je lani katarstrofalno nazadovol, kar čuti predvsem vse naše območje gostinstva.

Klasifikacija hotelov na področju mariborskega združenja se je izvršila sporazumno z obrtnim oddelkom mestnega gospodarstva v splošno zadovoljstvo. V turističnih letovišnih in zdraviliških krajih naj bi se prepovedalo ustanovljanje bufetov. Maribor je menda edino mesto v državi, ki se je d. 99% otrsela krčm.

pažnja Leta 1938. je namreč v pramiriz letom 1937 prišlo v Maribor 2300 tujcev manj (skupaj 19.400 tujcev). V zasebnih stanovanjih je bilo prijavljenih 4440 tujcev z 12.124 nočninami. Z ustanovitvijo turističnih občinskih odborov smo dobili posebno takso na nočnine, ki pa je ni mogoče p-polnoma prenehati na goste. Predlogom je obratovalo avtobusno podjetje iz Opatije, ki je vozilo tujce do Maribora in preko Maribora ter z Dunaja v obratni smeri, tedensko dva do trikrat. Tujci so ostali v Mariboru čez dan, nekateri tuji pomoči. Ves ta promet je lani skoraj popolnoma skopnel in padel na minimum. Tudi nedeljske ekskurzije so izostale. Kriv da je predvsem v valutnih razmerah, pri potnih listih, največ pa na naših cestah, ki so v obupnem stanju. Sprito tega nimajo gostilničarji nobene koristi, če je Maribor uvrščen v seznam turističnih krajev. Pa tudi najrazličnejše taksne na koncerte, plesne in druge predvredne zelo ovirajo razvoj tujskega prometa.

Mariborsko gostinstvo je zadolženo za 14 milijonov din. Tudi mariborsko gostilnišarstvo se zavzema za to, da dobi Maribor reledno razijsko postajo, da se odpravi telefonska mizerija in da se uvrsti Maribor v prvi druginjski razred. V preteklem letu so iztočile mariborske gostilne 14.025.58 hl vina in vinskega mčeta, to je za 476.42 hl manj nego v letu 1937. Piva je šlo 5.347.96 hl, to je za 296.30 hl več kakor leta 1937, žganja in likerjev 867.20 hl (za 59.480 hl več). Na področju združenja je 151 gostinskih obratov. Hoteli imajo 154 sob in 214 postelj, gostišča in prenočišča pa 98 ter 187 postelj. Pri teh obratih je zaposlenih 452 ljudi, vajencev in vajenk 34.

Po poročilu predsednika in tajnika je sp.e.govoril ravnatelj Putnika s Loos ki je poročal o rarnenih in ciljih Mariborskega tedna. Nato je spregovoril predsednik Zveze gostilniških združenj g. Ciril Majcen ki je v encurnih izvajanjih izbrano poročal o vztrajnih prizadevanjih v prid gostilničarjev dravske banovine. Občni zbor sta potem še pozdravila kavarinar Serec v imenu Zbornice za TOI in mestni občinski referent Serkovič. Nato je sledilo poročilo blagajnika Lojzeta Majcena.

Blagajniški saldo izkazuje 113.293 din. Proračun za leto 1939. izkazuje 99.797 din dohodkov in 78.800 din izdatkov. Pri volitvah je bil izvoljen pretežno desedanj upravnii odbor z A'ojz'etom Klešč'em na čelu. Novi podpredsednik je Lojze Majcen.

Dresdner banka je dobila odločilni vpliv pri Češki eskomptni banki

Dresdner banka, ki spada v trojico največjih nemških bank, je že lani v zvezi s političnimi spremembami v Srednji Evropi pokazala veliko aktivnost zlasti o priliki reorganizacije bank v Avstriji in v sudeškem ozemlju. Svoje interese je ime a Dresdner banka v Avstriji že prej zastopane preko dunajske Merkur-banke. Po priključitvi Avstrije k Nemčiji pa je Dresdner banka prevzela glavno dunajsko podružnico pariške Länderbanke, nakar je izvedla združitve obeh zavodov v en zavod pod firmo »Länderbanke«. Kmalu po priključitvi sudeškega ozemlja k Nemčiji je Dresdner banka prevzela od Češke eskomptne banke v Pragi 27 podružnic te banke v sudeškem ozemlju. Po ustanovitvi samostojne slovaške države je šla Dresdner banka še korak naprej in si je z nakupom večine delnic Bratislavske trgovske in kreditne banke zagotovila tudi zastopstvo v slovaškem bančništvu.

Sedaj poročajo iz Berlina, da je dobila Dresdner banka odločujoč vpliv tudi v Češki eskomptni banki v Pragi. Ta banka, ki je bila ustanovljena že leta 1863, je po vojni prevzela od dunajske Kreditanstalt vse podružnice v Češkoslovaški in se razvila v enega najmočnejših denarnih zavodov bivše

Češkoslovaške, pod novo firmo: Češka eskomptna banka a úvěrni ustav.

Doslej je imela pri Češki eskomptni banki odločujoč vpliv skupina delničarjev pod vodstvom Zivnostenske banke v Pragi (ki ima 13% delnic) in bruseljske »Banque de Bruxelles« (ki ima 17% delnic) — Kakšne spremembe so v zadnjem času nastopile v lastništvu delnic Češke eskomptne banke ni znano. Vsejetno je da bruseljska »Banque de Bruxelles« po vključitvi Češke in Moravske v nemško gospodarstvo ni več interesirana na tem da obdrži svoj angažma, toda ni še znano ali je svojo udeležbo komu odstopila.

Vsekakor je prišlo te dni do znatnih sprememb v upravnem odboru Češke eskomptne banke. Predsednik banke je postal dr. Karel Rasche od Dresdner banke, in da je skupaj z nekaterimi drugimi predstavniki Dresdner banke prišel v upravo zavoda. Za poslovodnega ravnatelja Češke eskomptne banke pa je bil te dni postavljen bivši ravnatelj Dresdner banke v Dresdenu von Lüdinghausen, ki je prav tako kooptiran v upravi svet poleg Leonharda Woltza kot predstavnika dunajske Länderbanke. Novi podpredsednik banke je inž. Höld, generalni direktor Prve brnske tvornice strojev, drugi podpredsednik pa je Franz Hummelberger, generalni direktor železarne Poldina Hut. Zivnostenska banka je še nadalje zastopana v upravnem sve-

tu (glede na znatno udeležbo pri delniški glavnici) vendar očitno ne bo imela več odločilnega vpliva na vodstvo zavoda.

Lira in albanski frank

Pri ustanovitvi Albanske narodne banke leta 1925. je bil določen kot enota valute albanski zlati frank v zlati vrednosti predvojnega francoskega franka (1 frank enako 0.920322 grama čistega zlata). Ko je leta 1927 Italija stabilizirala svojo valuto, je bila določena nova pariteta med liron in albanskim frankom: 1 albanski frank enako 3.6666 lire. To relacijo je Italija tudi še pozneje obdržala, ko je v oktobru 1936 devalvirala zlato vrednost lire za 41% in je bila določena nova zlata pariteta (1 lira enako 0.04677 gr čistega zlata) ki ustreza tečaju 6.21 lire za 1 albanski frank. Po zasedbi Albanije je sedaj Italija določila, da ostane zlati frank nadalje valutna edinica Albanije. Obenem je bil določen tečaj za zamenjavo, in sicer v relaciji 1 albanski frank enako 6.25 lire. Ta tečaj se razlikuje od zakonite paritete le nebitveno. Glede na okoliščine, da se bo odslej albanska valutna in gospodarska politika vodila po italijanskih vidikih ima ohranitev posebne albanske valute le formalni značaj. Zato je tudi določen stalni tečaj za zamenjavo, namreč 6.25 lire za 1 albanski frank. Pretežni del zlatega zaklada A'ban'ske narodne banke je že dolgo časa deponiran v Rimu in je imela Albanska narodna banka v Tirani le manjšo rezervno za reguliranje obtoka zlatnikov (v Albaniji je v obtoku še mnogo zlatnikov zlasti napoleonodorjev, zato je morala Albanija leta 1925 uvesti kot va'utno edinico predvojni francoski zlati frank navzlic temu se Albanci še niso v večjem obsegu privadili na papirnati denar). Oni del zlatih rezerv Albanske narodne banke, ki je bil v Tirani, je pa bivši kralj Zogu prenesel baje v inozemstvo.

Gospodarske vesti

— Pred trgovinskimi pogajanjmi z Nemčijo. Poročali smo že, da se bo stalni nemško-jugoslovenski gospodarski odbor sestel v aprilu, da reši vsa vprašanja, ki so se pojavila od zadnjega zasedanja, zlasti pa vprašanje v zvezi z vključitvijo Češke in Moravske v Nemčijo. Našo trgovino s Češko in Moravsko bo treba vključiti v obstoječo trgovinsko pogodbo z Nemčijo. Prav tako bo treba rešiti vprašanje likvidacije češkoslovaško-jugoslovanskega klirringa. Po informacijah iz Beograda je sestanek določen na 27. april. Ni pa še določeno kraj sestanka. Nemci predlagajo, naj se sestanek vrši v Kölnu, Münchenu ali v Karlovih Varyh. Našo delegacijo bo vodil pomočnik zunanjega ministra Milivoj Pilja.

— Trgovinska pogajanja s Poljsko. Iz Beograda poročajo, da bodo v maju trgovinska pogajanja s Poljsko zaradi sklenitve novega sporazuma o blagovnem prometu in novega sporazuma o plačilnem prometu. Ta pogajanja so bila prvotno zamišljena v marcu. Ker pa so bili naši delegati na drugih pogajanjih, je bil sestanek delegacij določen na maj. Ni še določen dan sestanka in kraj, kjer bodo pogajanja.

— Nove investicije za pošto in telefon. Iz Beograda poročajo, da je vlada odobrila uredbo o gradnji novih avtomatskih telefonskih central, o razširjenju starih in postavitvi novih medkrajevnih telefonskih zvez in o gradnji poštinih poslopij. Po tej uredbi bo znašala vsota investicij 115 milijonov d.n. Ministrstvo za pošte telefon in brzojav bo do te višine najelo posojilo pri Poštni hranilnici.

— Transfer židovskega kapitala iz naše države v Palestino. Finančni minister je izdal odlok, s katerim se uvaja poseben režim za transfer kapitala v Palestino, in sicer s polaganjem dinarjev na poseben račun pri Narodni banki. Zneski, ki bodo položeni na ta račun, se bodo porabili za pospeševanje izvoza blaga v države Levanta. Na ta način bo omogočen prenos imovine židovskih izselencev židovskih palevstinskih javnih fondov obresti in dividend podjetij, katerih lastniki ali delničarji so nastanjeni v Palestini, nadalje prenos ustanovnih stroškov in prometnega kapitala poslovalnic naših tvrdk v Levantu in končno solnin in podpor. Prošnje za ta transfer se bodo predlagale Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine, ki jih bo s svojim mišljenjem odkazal Narodni banki. Po dobilni odobritvi bodo transferenti vplačali znesek ki ga je treba transferirati po pogojih, ki jih bo predpisal Zavod in sicer v dinarjih preko enega od pooblaščenih zavodov na transferni konto »A.« pri Narodni banki. V plačila transferiranih zneskov v funtih v Palestini bo odredjal Zavod za pospeševanje zunanje trgovine po izvršenem izvozu blaga in po kronološkem redu vplačil, in to z računa Narodne banke pri pooblašeni banki v Tel-Avivu.

— Zapora francoskih, angleških in ruskih debelnetij na Češkem in Moravskem. Praška Narodna banka je te dni objavila, da je glede tejetave oseb, tvrdk in ustanov, ki imajo svoj sedež v protektoratu, odrejena v Angliji in Franciji zapora, in da je potrebno odgovoriti s protukrepi. Do razčiščenja tega vprašanja je zaradi tega Narodna banka odredila, da se dostje prosti inozemski računi oseb, tvrdk in ustanov, ki imajo svoj sedež v Angliji in Franciji, zaprejo po stanju z dne 27. marca t. l. Vsako razpolaganje z dobrometji na teh računih je odvisno od dovoljenja Narodne banke. Ta določba se ne nanaša na zneske ki so bili na teh računih vplačani po 27. marcu t. l. Nadalje je Narodna banka odredila zaporo računov, vlog in depozitov kakršnihkoli vrednot ki pripadajo Ruski državni banki v Moskvi, ruskemu trgovinskemu zastopstvu v Pragi in ruskemu poslanstvu v Pragi.

— Licitacije. Dne 19. t. m. bo pri garnizijski upravi v Ljubljani licitacija za prodajo gnoja. — Dne 20. t. m. bo pri štabu za utrjevanje v Ljubljani licitacija za dobavo 25 pokrival. 21. t. m. za dobavo decimalne tehtnice in napravo električne inštalacije za skladišče v Dravljah. — Dne 24. t. m. bo pri upravi vojno-tehničnega zavoda v Kragujevcu licitacija za dobavo raznih žarnic in kartonskih patron za signalizacijo. 29. t. m. pa za dobavo pil. — Dne 3. maja bo pri upravi zavoda »Obilicevo«. Kruševac-Obilicevo licitacija za dobavo 320.000 kg oleuma. — Dne 5. maja bo pri ekonomskem oddelku štaba mornarice v Zemunu licitacija za dobavo lanene in konopljene jadrenine.

Borze
17 aprila
Na jugoslovenskih borzah notirajo nemški kirinski čeki nespremenjeno (13.80), prav tako angleški funti (specialni tečaj 238, svobodni tečaj 258). Grški boni so se v Zagrebu nudili po 30.50, v Beogradu pa je bil promet po 30.25.

Na zagrebškem efektornem tržišču je bila tendenca deloma nekoliko prijaznejša. Za Vojno škodo ni bil zabeležen tečaj (v Beogradu je bil promet po 453 - 455). Zakijučki pa so bili zabeleženi v 4% severnih agrarnih obveznicah po 82 (v Beogradu po 60), v 6% dalmatinskih agrarnih obveznicah po 88 (v Beogradu po 87.25 - 87.50), v 7% investicijskem posojilu po 99 (v Beogradu po 99.50 - 100) in v 7% Blairovem posojilu po 90 (v Beogradu po 90 - 90.50). Promet je bil še v delnicah secerane Osijek po 85.

DEVIZE
Ljubljana, Amsterdam 2347.50 - 2385.50, Berlin 1774.82 - 1792.58, Bruselj 743 - 755, Curih 995 - 1005, London 207.10 - 210.30, New York 4406.75 - 4466.75, Pariz 116.95 - 119.25, Trst 233.05 - 236.15.
Curih, Beograd 10, Pariz 11.81, London 20.8725, New York 445.934, Bruselj 74.9750, Milan 23.45, Amsterdam 236.62, Berlin 178.30, Stockholm 107.62, Oslo 104.90, København 93.20, Sofija 5.40, Varšava 84, Budimpešta 87, Atene 3.90, Bukarešta 3.30.

EFEKTI
Zagreb, Državne vrednote: 4% agrarne 62 bl, 4% sever agrarne 60-62, 6% dalm, agrarne 87 - 88, 7% stabiliz. 93.50 bl, 7% invest. 99.50 - 100, 7% Seligman 100 bl, 7% Blair 89 - 90.50, 8% Blair 99 - 101; delnice: Trboveljska 175 - 185, Gutmann 35 den., secerana Osijek 85 - 90, isis 25 den.
Beograd, Vojna škoda 452 - 453 (453 - 455), 4% severne agrarne 59.75 - 60 (60), 4% agrarne 60 - 61, 6% begluške 87.75 - 88 (88 - 88.50), 6% dalm. agrarne 87 - 87.25 (87.25 - 87.50), 7% invest. 99 - 99.50 (99.25 - 100), 7% Seligman 99 den. 7% Blair 90 - 90.50 (90 - 90.50), Narodna banka 7450 bl, PAB 218 bl.

Blagovna tržišča
ZITU
+ Chicago, 17. aprila. Začetni tečaji: pšenica: za maj 69.125, za julij 68; kornu: za maj 48.25.

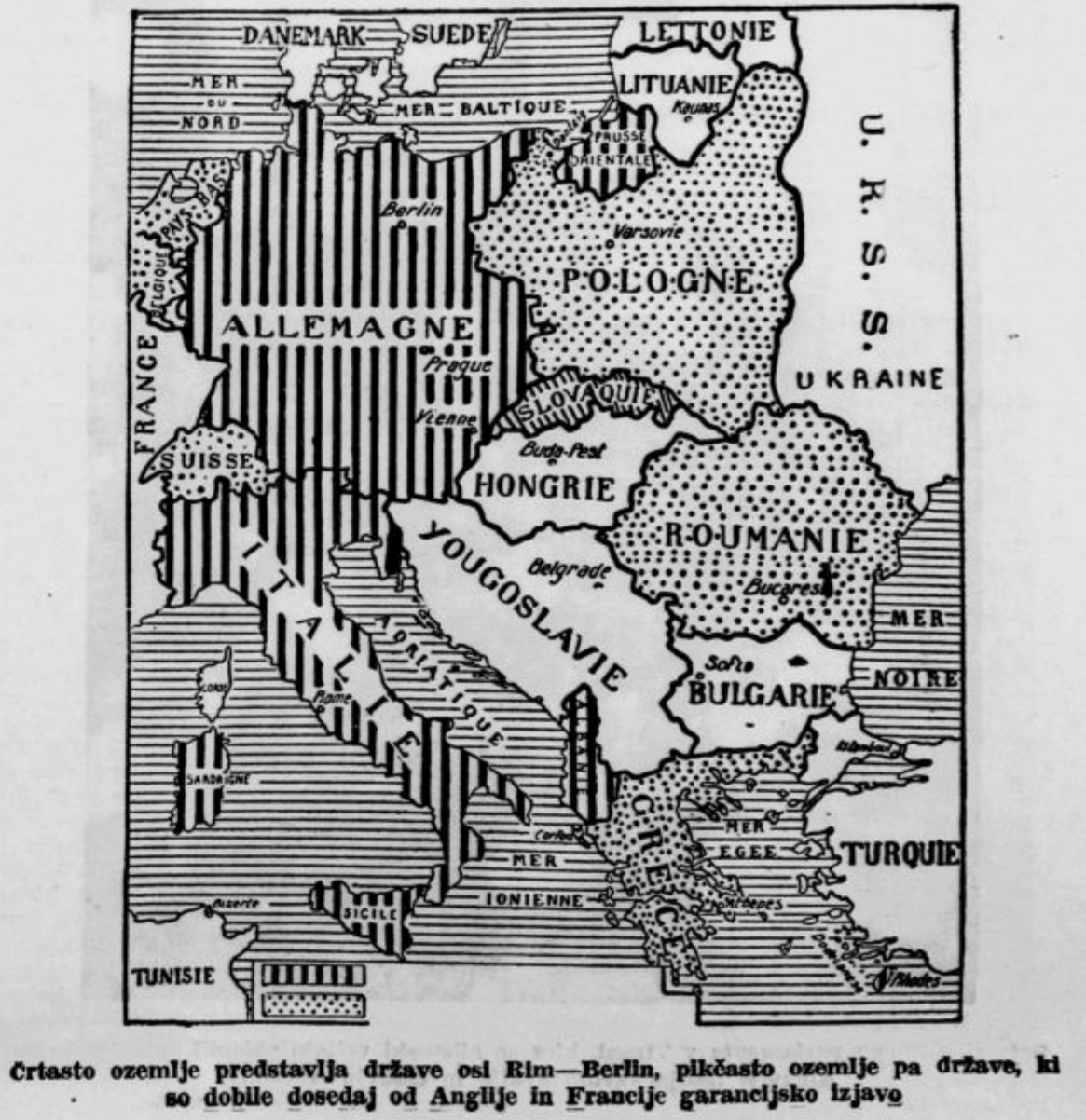
+ Winnipeg, 17. aprila. Začetni tečaji: pšenica: za maj 60.625, za julij 61.75, za okt. 63.
+ Novosadska blagovna borza (17. t. m.). Tendenca prijazna. Pšenica: baška 153 - 155, banatska 141 - 150, sremska 153 - 155. Rž: baška 142.50 - 145, kremen: baški in sremski 84.65 kg 165 - 170 jari 68 kg 180 - 185. Oves: baški, sremski in slavonski 150 - 152.50. Kornu: baška pariteta Indija in vrsac 98 - 99. Moka: baška in banatska »ogre in »ogge 240 - 250; »2« 220 - 230; »3« 200 - 210 »6« 150 - 190 »7« 150 - 160; »8« 112.50 - 115. Fižol: baški in sremski beli brez vreč 272.50 - 275. Otrobi: baški 110 - 112, sremski 104 - 106, banatski 101 - 103.

Zahteve avtobusnih podjetnikov

Beograd, 17. aprila. p. Zveza avtobusnih podjetij je imela danes svoj občni zbor, ki so se ga udeležili zastopniki podjetij iz vseh banovin. V posebnem referatu je upravni odbor navedel zanimive podrobnosti, na podlagi katerih ugotavlja, da sedanja organizacija avtobusnega prometa ne odgovarja ne občin, ne kulturnim, ne gospodarskim, niti narodno-obrambnim državnim interesom. Neza dostno je predvsem število avtobusnih prog. Važni turistični kraji vobče nimajo zveze z bližnjimi centri. V referatu se odobrava ustanovitev posvetovalnega odbora trgovinskega ministrstva, ki pospešuje organizacijo in pospeševanje avtobusnega prometa. Odbor naj bi začrtal popolno avtobusno omrežje v vsej državi in pripravil program, po katerem naj bi se ti načrti izvedli. Nadalje zahteva referat pobiranje brezpravnega dela. Posvetovalni odbor ministrstva bi moral izraziti svoje mnenje glede vsakega novega podjetja, ki bi se moglo v bodoče ustanoviti.

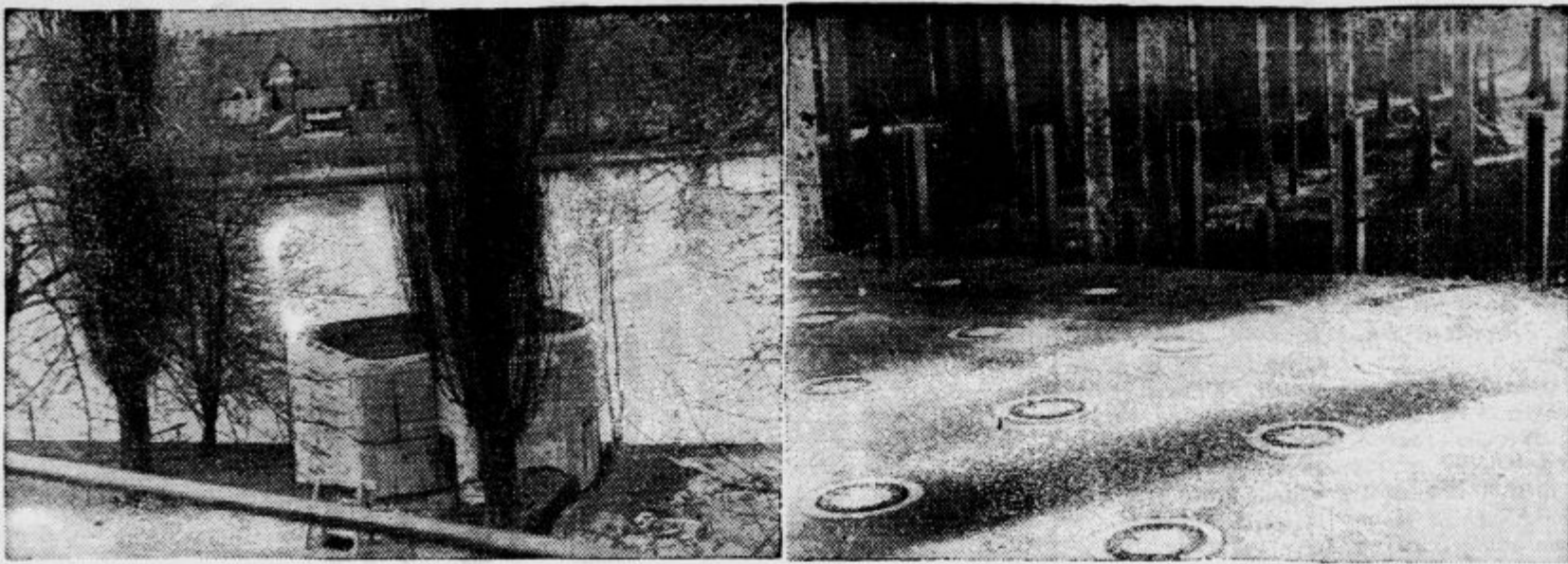
Letalski promet z Italijo in Rumunijo

Beograd, 17. aprila. p. Z današnjim dnevom se je pričel redni promet na letalski progi Turin-Milan-Benetke-Zagreb-Beograd-Bukarešta. Prvo italijansko letalo je danes ob 11.50 prispelo preko Zagreba v Beograd.

Črtasto ozemlje predstavlja države osi Rim-Berlin, pikčasto ozemlje pa države, ki so dobile dotedaj od Anglije in Francije garantirsko izjavo

Švicarska »Maginotova linija«

Obrambna črta Švice sega od Konstancje do Bazla v dolžini 130 km. Na levi: Betonska utrdba švicarske vojske ob Renu. Na desni: V zemlji skriti jekleni stebrji, ki lahko vsak trenutek šinejo kvišku, da zabranijo dostop na švicarska tla

Poljsko poljedelstvo v primeru vojne

Kolektivizacija vaškega gospodarstva — Sprememba v strukturi poljskega poljedelstva

Poljsko poljedeljsko ministrstvo je v sporazumu z notranjim ministrstvom izdalo odredbo o samopomoči v poljedelstvu, ki utegne imeti važne posledice.

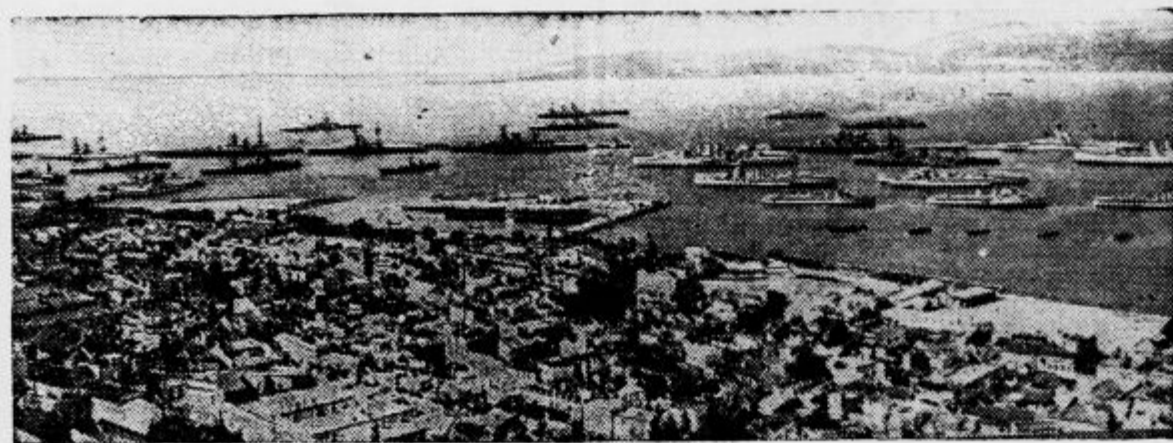
Odredba daje vojvodom (banom) v primeru vojne, katastrof ali drugih izrednih okoliščin možnost, da izvedejo to samopomoč, po kateri bodo kmetje dolžni vzajemnega sodelovanja v obliki dela, uporabe orodja, poljedeljskih strojev, vozil, po drugi strani pa bodo skupaj obdelovali polja, izmenjavali proizvode ter jih zavarovali. Dolžnost samopomoči se lahko raztegne tudi na posevek in krmo.

Vodstvo del poljedeljske samopomoči bo imela v poedinah občinah oseba, ki jo določi starosta in ki dobi enega do tri pomočnike. Odredba je že stopila v veljavo in listi pripominjajo, da bo v težavnih trenutkih rezultat dela nedvomno boljši, nego če bi ga imeli kmetje sami in na svojo pest v rokah.

Odredba lahko dovede do popolne spremembe v strukturi poljskega poljedelstva. Izkazalo se je, da mali poljski kmečki ob-

rati nikakor niso tako zmogljivi, da bi mogli, zlasti kar se tiče proizvodnje žita in pripravljavanja zalog, zadostiti zahtevam, ki jih postavlja posebno vojaška uprava. Da se odstrani ta nedostatek, je vlada posegla po pripomočku, ki sliči kolektivizaciji vaškega gospodarstva. Z novo odredbo je dobila država glede vasi odločilno moč v roke, kakršne doslej ni imela.

Gibraltar v vojni pripravljenosti

Pogled na Gibraltar s angleškimi vojnimi ladjami

Z znamkami je sleparil

Naplahental je zbiralce, trgovce in celo filatelistične organizacije

Olomouška in praška policija sta odkrili pozornost zbujujoče sleparstvo z znamkami ter v osebi 19-letnega Jaromira Kominka prijeli velikopoteznega goljufa s tem zbirateljskim blagom. Kominek ima navzile svoji mladosti celo vrsto sleparstev za seboj, ki bi jih tudi star strokovnjak ne mogel izvesti bolje. Mladi mož se je specializiral za goljufije z znamkami in je pri tem postopal tako preveč, da je celo vrsto zbiralcev, trgovcev in filatelističnih društev zvodil za nos.

Goljuf si je dal izdelati razne ključje in pole z znamkami, ki jih je potem opremil s ponarejenimi posebnimi žigi in prelistki, ki so se nanašali na vsakovrstne politične sportne in druge važne dogodke. S prodajo teh znamk je zaslužil kupe denarja. V »kontorju« mladega sleparja si si lahko nabavil posebne izdaje znamk, kakor »Češki legionarji v Italiji 1918.«, »Mednarodna jubilejna razstava v Pragi«, »Tekma za srednjevropski pokal« itd.

Tuji elementi v albanščini

Znani jezikoslovec g. prof Ivan Koštial nam piše iz Novega mesta:

Univ. prof dr. Nahtigal in dr. Oštir, strokovnjaka za albanščino, lahko potrđita, da ima albanski jezik 22 odstotkov osmanskih besed (»izposojenk«), rumunskih je kakih 6 odstotkov (z latinskimi in laškimi vred 27,6 odstotkov); 14,2 odstotka pa je temnih po izvoru. Novogrških je 16,3 odstotke, pristno albanskih besed indoevropskega izvora je 7,7 odstotka, slovanskih pa je 10,5 odstotka. Prevladujejo torej osmanski leksikalni elementi, kar je razumljivo, ker so Armavti ali škipetari prepojeni z (zunanjo) turško civilizacijo.

Angleški ljudski aeroplan

Angleška industrija motorjev, ki se je že izkazala pri gradnji malih avtomobilov pričakuje, da bo v kratkem uspela tudi v proizvodnji malih aeroplanov. Mr. William Mason, uradnik neke aeronavtske tvornice v Rochestru se trenutno ukvarja s konstrukcijo aeroplana, ki meri v dolžino 6 m, z razpetimi krili pa bo meril v širino 7 m. Kadar se krila zložijo, meri letalo v širino komaj dva metra.

Letalo se da v petih minutah vzeti narazen in zopet sestaviti. Motor tega letala bo proizvajal 40 k. s., potrošnja goriva pa ne bo presegala potrošnje goriva malega avtomobila. Aparat bo izdelan v nekaj mesecih in bo najbrže izzval na polju civilnega letalstva velik preobrat. Maso, novo letalo obeta postati takšno prevozno sredstvo kakor je avtomobil.

Tekma

v letalskem oboroževanju
Francoski bivši minister za letalstvo Eynac je imel te dni predavanje, v katerem je povedal, da bosta razpolagali Anglija in Francija letos v sredini julija s 14.000 vojnimi aeroplani. Ob istem času bosta imeli Nemčija in Italija skupaj 10.000 letal.

Diplomatsko novovnanje v Rimu

Zgoraj: Lord Perth, angleški poslanik v Rimu, ki bo v kratkem zapustil svoje mesto; spodaj: sir Percy Loraine, novi poslanik britskega imperija pri italijanskem vladu

Sončni mrk 19. aprila

Pri nas ga skoro ne bomo mogli opazovati

Jutri, v pozni popoldanski uri, bomo z nekimi omejitvami deležni zanimivega nebesnega pojava. Sončnega mrka. Na žalost se prične ta dogodek v naših širinah tedaj, ko bo sonce že zahajalo, tako da ga bomo mogli nekaj časa opazovati pod tem pogojem, da bomo imeli prost razgled proti zapadnemu obzorju. Začetek mrka je okrog 18.30, sonce pa zaide že ob 18.50, tako da bomo tudi v najboljših okoliščinah opazovali le začetek mrka, ki bo trajal do nekoliko minut čez 20.

Ker bo mesec ob času mrka videti manjši nego sonce, imamo tokrat opravka s tako zvanim krožnim ali obročastim mrkom. Na njegovem višku ostane tenek pas sončnega roba nepokrit. Pas krožnega mrka pa poteka skozi Severno Ledeno morje, se dotakne Severnega tečaja in se končuje na Aljaški. V Evropi bo mrk viden le kot delen mrk.

Mesec, ki je »skriv« novega sončnega mrka, je bil 13. t. m. v največji svoji oddaljenosti od zemlje, namreč 406.000 km. Do konca meseca bo spet za 50.000 km bližje.

Kadar govorimo o »sončnem« mrku, se prav za prav napačno izražamo. Govoriti bi morali o »zemeljskem« mrku, kajti ni sonce tisto, ki ga mesec zamači, temveč zemlja se zamači. Mesec meče svojo senco v svetovno prostornino in kjer zadene ta senca zemljo, je tema. Samo po sebi je

umevno, da ima samo določen del zemlje mrk. O tej priliki lahko izdamo, da je jutrišnji sončni mrk med podobnimi zadnji, ki ga doživimo v Evropi. Sele čez mnogo let bo Evropa deležna spet krožnega sončnega mrka. Tokrat ga bo na naši celini najbolje opazovali na Irskem.

Razen tega sončnega mrka bo letos še en lunin mrk, in sicer v zgodnjih jutrnjih urah 28. oktobra, tako da bo viden pri nas tudi le njegov začetek. Kar se tiče obeh nadaljnjih letošnjih sončnih mrkov, pa bosta pri nas sploh nevidna. Med njima je popoln sončni mrk 12. oktobra, ki ga bo mogoče opazovati isto tako kakor jutrišnji mrk najbolje v neobljudenih ozemljih. Za spremembo pa tedaj ne bo šlo za neobljudena ozemlja okrog Severnega tečaja, temveč za Južno Ledeno morje in Antarktido.

Nesreča

ameriškega bombnika

Zavoljo okvare v motorju je v New Yorku bombnik najnovejše konstrukcije padel na tla in zgorel. Štirje letalski častniki so bili ranjeni. Letalo je bilo posebnega tipa in ga je bila neka ameriška družba ponudila ameriški vojnemu uradu za 500.000 dolarjev. Bilo je na poskusnem poletu.

Drzno dejanje rumunskega letalca

Mehanik nekega krđela bombnih letal v Bukarešti Anghel Stanescu je pred nekoliko dnevi med večbalnim poletom opazil, da se je desno kolo bombnika poškodovalo. V poletu je ziezal Stanescu iz kabine in po enournem trudu, pri čemer se je držal z eno samo roko za krilo, je kolo spravil spet v red. Letalo je potem lahko pristalo brez nezgode. Zato pogumno dejanje so Stanesca sedaj pohvalili v dnevnem povelju in ga nagradili s 5000 lej.

DROBNE ZANIMIVOSTI

Za »Luciferja Adama Satana« je neki čudaški oče krstil svojega najmlajšega sina v Managui v Nikaragui. Vprašanje je, kako bo sinu to ime ugajalo v poznejših letih.

Kot mesto, kjer je največ štorčkelj na svetu, vsaj med zimskimi meseci v Evropi, je neki avstralski ornitolog označil mesto Timbuktu v Francoskem Sudanu. Tam odpade na vsakega prebivalca po deset štorčkelj.

Na Angleškem uvajajo nov sport, streljanje z lokom s kolesa. Pri ocenjevanju uspeha upoštevajo prav tako zadetek, kakor tudi brzino kolesa na določenem prostoru.

Pariški trgovec Jacques Herbart je v osmih letih ulovil v Seini s trnkom 500 starih čevljev.

Personalna unija med Italijo in Albanijo

Seja albanskega parlamenta v Tirani, kjer so albanski veljaki sklenili ponuditi krono Albanije italijanskemu kralju in cesarju Abseniji

Vitamin za pridobivanje biserov

Neki japonski učenjak je izumil umen postopek, ki naj bi pospeševal gojitev školjk bisernic in dajal lepše bisere. Školjke, ki so shranjene v mrežnih omarah na dnu morja, dvignejo na dan in jih krmito s preparatom, ki vsebuje razen apna tudi vitamin D. Vitamin nastajanje biserov, ki se razvija sicer počasi, zelo pospeši in biseri postanejo tudi posebno veliki in lepi. Postopek se je zelo izkazal in ga bodo japonski gojitelji školjk bisernic splošno uvedli.

Američanka na indijskem prestolu

30-letni maharadža iz Indura, eden najbogatejših indijskih mogočnikov, se je pred kratkim vrnil iz Londona, kjer se je bil poročil s 25-letno Američanko Marguerito Lawlerovo, domov. Čeprav je s to poroko prekršil običaje svoje dežele, mu je vendar niso preveč zamerili, kajti bogataš se je izkazal ob tej priliki za svoje podanike zelo radodarnega. Maharadža, ki cenijo njegov letni dohodek na kakšnih 70 milijonov dolarjev, je priredil sijajne slavnosti, ki so trajale nekoliko dni in so ga veljale 100.000 dolarjev. Pri teh slavnostih je lepa Američanka v krasnih oblačilih sprejemala goste v zlati prestolnici dvorani ob strani svojega moža.

Razbojnik je zažgal vas

Strahovalec poljskega prebivalstva — Na koncu je le prišel v roke policiji

Policijsko postajo v volnijskem mestu Bielski Woli je alarmiral ogromen požar, ki je nastal v bližnji vasi Sobierzycah. Nekd vašan je bil pritekel v mesto in planil z vzklikom: Rešite nas! Razbojnik Romaczuk je našo vas zažgal! Na policijsko postajo. Uradniki so se takoj odpravili.

Razbojnika Romaczuka se je v okrožju vse balo. Več let je teroriziral prebivalstvo in je od vašanov v Sobierzycah pobiral pravi davek. Razen tega je neprestano kradel, toda ljudje ga iz strahu niso naznanili policiji. Končno ga je nekoliko kmetov ovadilo in sodniki so ga obsodili na ječo. Ko je prišel iz ječe, se je nad vasjo takoj maščeval.

Požarna katastrofa v Egiptu

V bližini spodnjeegiptskega mesta Mahale el Kubra, ki slovi kot središče bombazne trgovine in industrije, je nastala velika požarna katastrofa. Dve vasi ob tem kraju sta pogoreli in doslej poročajo o 32 mrtvih ter 300 ranjenih. Kolikšna je materialna škoda, še niso mogli ugotoviti, kakor še ni znano, kaj je povzročilo požar.

A NEKDOTA

Ko je dal Schiller v Mannheimu uprisriti svoje »Razbojnik« po Dalbergu, si je ta dovolil neke ublažitve v tekstu, ki pesniku nikakor niso bile všeč. Ko se je zato neki igralec, ki ga je delo navdušilo, obrnil na Schillerja, da bi mu dal kakšno pobude za nastop, je pesnik skomignil z rameni: »Vprašajte Dalberga. Ta se razume na moje delo bolje nego jaz.«

VSAK DAN ENA

»Kaj ste danes videli nekam zaokrbljeni?«
»Odpisal sem anonimno pismo, pa sem pomotoma na koncu podpisal svoje ime«

L. WINDER:

Gospod iz Konopišta

Roman o Francu Ferdinandu

(Avtoriziran prevod)

Mahoma je zardela do las. Opazila je bila, da je bil nadvojvoda prestregel njene poglede in je očividno ta hip vpraševal grofa Wurmbranda, kdo je. Neprijetno ji je bilo, da je nadvojvoda izpraševal o nji baš njenega sorodnika, »ošabnega Leona«, kakor so ga imenovali pri Chotkovih. Med Wurmbrandovimi in Chotkovimi je bilo že dolgo časa napeto razmerje, ki se po upokojitvi bivšega poslanika ni bilo zboljšalo. Državni grof Chotek, stara ekselencija, je bil sicer v plemiških krogih zelo priljubljen, a Wurmbrandovi so imeli kar predivovite Chotkove bolj za revne kakor za ugledne sorodnike; ni se bilo moči kdo ve kako postavljati z njimi. Prištevali so se k staremu češkemu plemstvu in so veljali za Čehe, čeprav ni nihče izmed Chotkovih dobro govoril češkega jezika.

Grofica Chotkova je izgubila vso samozavest, ko je videla, da je ne gleda samo nadvojvoda, ampak da jo tudi Wurmbrand meri z očmi. Za trenutek jo je izpreletela radostna groza; laskalo se ji je, da je zbudila prinčevno pozornost. Toda prepričana je bila, da je Leo Wurmbrand izrekel o nji neprijazno sodbo, in mučna ji je bila misel, da morebiti zbija dovptice o nji. Obrnila se je in hotela zapustiti dvorano. Še preden je stopila v sosednjo dvorano, je začutila, da grede za njo. Franc Ferdinand in Wurmbrand sta se bila nenadoma odtrgala od skupine, ki ji je bil nadvojvoda sređišče, in pohitela za grofico. Slišala je grofov glas,

ki jo je ogovarjal in pozdravil. Obstala je in z gledala zraven grofa nadvojvoda.

Po prvih minutah, ki jih je grof izpolnil z brezpomembnimi publicami, je pustil nadvojvodo in grofico sama. Samozavest se ji je vrnila in s svetlimi očmi je poslušala Franca Ferdinanda. Za zdaj ji ni bilo treba mnogo govoriti, ker je on spretno vodil pomenek; to je znal kakor malokdo, samo da je bil srečen, kadar je bilo sicer redka stvar. Nocoj se je čutil srečnega in ni vedel zakaj. Na tej veselici v prostorih češkega nameštništva je bilo mnogo žensk, ki so bile lepše od nekazne, malo elegantno oblečene grofice Chotkove, toda ona mu je ugajala mimo vseh, njene lepe rjave oči so ga omreževale, in bilo mu je, kakor da jo že davno pozna in kakor da so mu njene črte in zvok njenega glasu zdavnaj domače. V Ennsu ga je bila nekoč globoko prevzela čudna, skrivnostna pesem, ki jo je neki pesnik, vpoklican kot rezervni oficir, prednašal v kazini. Mladi nadvojvoda takrat ni razumel verzov — bili so Goethejevi, česar pa on ni vedel; a njihov prečudni zvok in smisel sta se mu bila za zmerom vtisnila v spomin. V tej uri je uganil njih skrivnost, čeprav se ni zavestno domislil pesmi:

Káj nama je usoda namenila,
Káj le naju družiti tak tesno?
Oh, kdo ve, kdaj sva se že ljubila,
brat in sestra ali mož z ženó.

Odvedel jo je v salonček, kjer sta sedla. »Tu, v tej sobi,« je pripovedovala, »so me trpinčili s klavirskimi urami, ko sem bila še dekletke. Moj oče je bil takrat namestnik.« — »Vem,« se je nasmehnil. — »Najbrže od Leona Wurmbranda. Ali vam je povedal veliko slabega o meni, cesarska visokost?« — »Oh, nič, prav nič,« je v zadregi odgovoril in se nasmehnil: »Kaj bi tudi mogel sla-

bega povedati o vas? Saj vas ne bi imel zakaj opravičevati.« — »Kdor nič ne ve, si lahko kaj izmisli,« je resno dejala, in starođevičja črta se ji je zarisala v obraz. On pa ni videl drugega kakor lepe rjave oči, ki so ga zvedavo gledale. »Ne,« jo je potolažil, »nič neugodnega ni rekel o vas. In če bi hotel poslej on ali kdo drug kaj slabega reči o vas, tedaj... tedaj bi imel opravka z menoj!«

Siva koprena, ki mu je po navadi zastirala oči, je bila izginila, svetlo in sinje so sijale grofici naproti. »To je lepo, to me veseli, cesarska visokost,« je rekla in od veselja zardela, »torej se mi ga ni več treba bati.« — »In kje je bila vaša soba?« je vprašal. Vstala je, se ozrla po vrsti sob in rekla: »Na oni strani, cesarska visokost. Tu so samo sprejemni prostori. Tudi takrat je bilo že tako. Sicer pa nisem imela posebne sobe, ko nas je bilo toliko bratov in sestral!« Zasmejala se je, in Franc Ferdinand se je pridružil njenemu smehu, rekoč: »To mi je že Wurmbrand povedal. A to vendar ni nič slabega!« — »O pač, v njegovih očeh vsekako,« je dejala in se spet zresnila, »rodbin z mnogimi hčerami se namreč vsi boje, cesarska visokost.« — »Nu, jaz,« je razigrano sešel v besedo, »jaz se pa prav nič ne bojim.«

Nekaj gospa in gospodov se je v sosednjih prostorih radovedno oziralo na dvojico. Franc Ferdinand je nagubančil čelo in rekel: »Zdi se mi, da zbuja pozornost. Wurmbrand tudi že preži name. Bržkone bo treba izpolniti še kakšno reprezentacijsko dolžnost.« Poskočil je, a nič ni kazalo, da bi se kanil posloviti od grofice. Začula sta valček, ki se je razlegal iz plesne dvorane. »Ali smem prositi za ples, grofica?« je vprašal. »Sem pa slab plesalec, ker le malokdaj plešem.« Sla sta v plesno dvorano in zaplesala. Vse oči so bile uprte v plešečo dvojico. »Glejte, glejte si Zofko, kako je podjetna,« je rekel grof Wurmbrand skupini častnikov, ki je stala okrog njega. »Nu, ta mora

biti nocoj v devetih nebesih. Kaj takšnega se ji pač ni sanjalo, revici.« Po plesu je stopil k nadvojvodi in mu šepnil: »Cesarska visokost, kormo-mandantka nam bo zletela v zrak; plesa z njo se ni moči ogniti.« Franc Ferdinand je smehljaje se prikimal, zaplesal z ženo zbornega poveljnika in med plesom ves čas iskal oči grofice Chotkove, ki je hotelo mahoma vse plesati z njo. Sele čez pol ure mu je uspelo, da se ji je spet približal. Vendar ni šel več plesat z njo, ampak je tiho rekel: »Grofica, rad bi vas še enkrat odvedel v salonček, tam je bilo tako lepo.« Sla sta v mali salon in sedla. Dejal je: »Čudna reč, grofica: že mnogo let se nisem tako dobro počutil. To je vaša zasluga.« — »Oh,« se je zasmejala, »moja zasluga...« — »Seveda! Vaša zasluga, grofica. Odkar sem vas nocoj zagledal, se čutim... sam ne vem, kako.« — »To je zelo laskavo, cesarska visokost.« — »Ne, nikanar me napač ne umejte, grofica. Vem, da je slišati kakor neroden poklon. A jaz res tako mislim. Poklonov ne delam, to je znana stvar. Zato me imajo celo za posebno neprijaznega pusteža. Prav dobro vem, da je tako, prosim, ne oporekajte, saj ste gotovo že sami slišali. Nepriljubljen sem. In čisto prav mi je, da sem nepriljubljen. Kadar so mi ljudje zopni... sem pač neznošen. Ne znam se hliniti.« »Ali to je lepo,« je živahno dejala, »prav to mi je všeč! Če bi si mogla privoščiti — bi bila tudi jaz le z malokom prijazna. Pa si ne morem.« — »Tedaj se pa imenito ujemava, grofica. In vidite, to sem si takoj mislil, ko sem vas videl. Takšne reči človeku že slutnja pove.«

Pobesila je oči. Bala se je, da prečitno žari od zadovoljstva in prečito izdaja, kolikšna je njena sreča in njen ponos. Čutila je nadvojvodov pogled, ki je nežno in občudujoče miloval njeno postavo. Čutila je tudi poglede radovednežv, ki so v sosednjih dvorinah potuhnjeno opazovali sedečo dvojico.

MALI OGLASI

Služba dobi

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 12 znesek 17 din

Krojaškega pomočnika

in pomočnico za damsko delo, sprejem. Josip Kos, Kranj. 8003-1

Modistovsko pomočnico

sprejem. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 8002-1

Delavko

ki zna šivati, sprejme Slatnar, Levčeva 8. 8001-1

Krojaškega pomočnika

za veliko delo v roko — sprejme Spendal, Kolodvorska 26. 8010-3

Krojaškega pomočnika

odličnega, za male komade sprejem takoj za stalno. Slibar, Mestni trg 8-1. 8009-1

Brivski pomočnik

mlad, dober delavec, dobi takoj službo. Basencar Avg. Breg 14. 8000-1

Zagarja za venecijanko

dobrega, pridnega delavca, sprejem za takoj. Zagar, hotel Triglav, Mojstrana. 8020-1

Krojaški pomočnik

dobi delo za boljše velike komade. Nastop takoj, delo stalno. Naslov: Vodovnik Slavko, krojaštvo, Zagorje ob Savi. 8018-1

Šteparico

sprejme takoj Mulej Lovro, Francišanska 8. 8012-1

Frizerko

zmožno trajne, vodne in želatinske ondulacije sprejem takoj ali po dogovoru. Vsa oskrba v hiši. Plača 400.— '500 din. Salon »Jerebe«. — Kranj. 7841-1

Katerari

je zmožna samostojno voditi glavno zalogo to baka ali ima vsaj nekaj zmožnosti v tej stvari, da je točna, postena in dobra računarka. Nastop takoj, plača po dogovoru. Pelc Antoa, — Bitnica 34 Dolenjci. 7593-1

G. T. Rotman:

S Pegazom — okrog sveta

Dragocenost

Vsakovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah

ČERNE — juvelir

Ljubljana — Wolfova ul.

INSERIRAJ

»JUTRU«

INSERIRAJ

»JUTRU«

INSERIRAJ

»JUTRU«

INSERIRAJ

»JUTRU«

INSERIRAJ

»JUTRU«

INSERIRAJ

»JUTRU«

Siviljo

stara ca 30 let, z dobrim okusom in samostojno, — sprejem v privatno hišo v Ljubljani. Ponudbe pod »Din 500« na ogl. oddelku Jutra. 6770-1

Službe išče

Vsaka beseda 2 din, davek 3 din, za dajanje naslova 5 din, najmanj 12 znesek 17 din

Brivski pomočnik

kateri želi stopiti v stalno službo. Marincelj Martin, Nova steza 2, pri Kočevju. 7997-2

Hotelski pomočnik

verziran, išče mesto portirja. Več vseh hotelskih del. — Govori nemško, slohrvatsko, slovensko. Nastop takoj. Ponudbe na oglasni odd. Jutra pod »Portire«. 7996-2

Trgovska pomočnica

izučena v trg. z mehanim blagom želi službe v trgovini ali v pisarni v pomoč — kot blagajničarka. — Sporniče pošlji na oglasni odd. Jutra pod »Trgovska pomočnica«. 7586-2

Mehanik

dober delavec, išče službo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Mlad in delavci«. 8013-2

Mesto plačine

iščem za sezono. Ponudbe na podružnico Jutra Celje pod »Zmožna«. 8021-2

Frizerka in

brivski pomočnik iščeta nameščenja s 1. majem. F. Droupičič Novo mesto, Dr. Režekova c. pri švara. 7616-2

Potniki

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 12 znesek 17 din

Zastopnik

Ki ima lasten avto in potuje po dravski banovini, se išče radi pridružitve proti odškodnini. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dravska banovina«. 7999-5

Dragocenost

Vsakovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah

ČERNE — juvelir

Ljubljana — Wolfova ul.

INSERIRAJ

»JUTRU«

INSERIRAJ

»JUTRU«

INSERIRAJ

»JUTRU«

INSERIRAJ

»JUTRU«

INSERIRAJ

»JUTRU«

INSERIRAJ

»JUTRU«

INSERIRAJ

»JUTRU«

INSERIRAJ

»JUTRU«

INSERIRAJ

»JUTRU«

Pohištvo

Vsaka beseda 50 par davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 12 znesek 17 din

Jedilnica

napredaj po nizki cen. — Poizve se: Medvedova ul. 10. 1. levo. 7993-12

Starinsko pohištvo

dobro ohranjeno, prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7994-12

Prodaj

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 12 znesek 17 din

Izredna prilika

lepi suhi, parketni odpadki, se dobijo pri F. Vertčnik, Jenkova 7. 8004-6

Otroški voziček

sporniči, prodam. Ogleda se v Metelkovi 3. 8023-6

Kupim

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 12 znesek 17 din

Skobelni stroj

mizarski kombiniran, rahlec, kupim. Stane Vivod, Tezno 119, Maribor. 8017-7

Auto, moto

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 12 znesek 17 din

Avto Chevrolet

6 sedežni, malo vožen, in dobro ohranjen, ugodno na prodaj. Primeren za letovišča za prevoz tujcev. Poizve se: Mirje 6, od 12. do 14. ure. 7995-10

Kolesa

Vsaka beseda 50 par davek 8 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 12 znesek 12 din

Kolesa

raznih prvovrstnih znamk, 4 večletne garancije, dobite zelo ugodno, kakor tudi na mesečni obroki pri Nova trgovina, Tyrševa 36. Pozor! (nasproti Gospodarice cveze). 6810-11

Kapital

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 12 znesek 17 din

Denarni zavod

malega človeka je hranilna posojilnica »MOJ DOM«, Ljubljana Dvořakova ul. 8. Posojila, ugodni pogoji. — obrest. — 178-16

INSERIRAJ

»JUTRU«

INSERIRAJ

»JUTRU«

INSERIRAJ

»JUTRU«

INSERIRAJ

»JUTRU«

INSERIRAJ

»JUTRU«

INSERIRAJ

»JUTRU«

Lokali

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 12 znesek 17 din

Trgovino

z deljenjavo in mlekarno, kompletno, prodam. Naslov v vseh posloval. Jutra. 7992-19

Stanovanje

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 12 znesek 17 din

Solnčno stanovanje

eno ali dvosobno, po možnosti z nekaj vrta in pritlikami, iščem za Bežigradom ali v tej okolici. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »1. maj 1939«. 7479-21a

Dvosob. stanovanje

v prvem ali drugem nadstropju, ne dalj ko 10 minut od glavne pošte, iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Odrasli«. 7225-21a

Hiša za mesarijo

lokal primeren za vsako obrt, prodam. Pekre 6, pošta Limbuš. 8022-20

Hišo

z dobro vpeljano trgovino mešanega blaga in hotelom za letovišče, avventuelno s posestvom na prodaj iz zdravstvenih ozirav v industrijskem kraju na Štajerskem ali zamenja s stanovanjsko hišo v Ljubljani. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Redka prilika«. 6958-20

Uputa za negu kose

preparatom TRILYSIN

Vsem ki uporabljajo Trilysina

Kako pravilno operem lase? Kaj je tiplčno moško izpadanje las? Kako se zavre premočno izločevanje maščobe kože na glavi? Kako se prepreči škodljivi vpliv raznih, glivicam podobnih organizmov na lase?

Na ta in mnoga druga vprašanja boste dobili odgovor v novi Trilysin-brošuri. Ona vsebuje znanstveno ugotovljene podatke o vsem, kar bi bilo treba vedeti v pogledu ohranitve in nege las. Radi Vam bomo brezplačno in neobvezno dostavili to brošuro. Izvolite nam poslati čitljivi izpolnjen odrezek.

Mr. JOSIP HOFFMANN, ZAGREB, Mošinskoga 5. »J«
Prosim, da mi pošljete brezplačno novo Trilysin-brošuro!
Točen naslov:

NOVA UČINKOVITA SNOV VARUJE VASE LASE!

POSTANITE ČASNIKARSKI REPORTER!

Iščemo za nam priključene dnevnikarje in tednikarje primerne

GOSPODE in DAME

kot stalne sotrudnike za poročanje dogodkov, dobavo aktualnih lokalnih poročil in važnih dogodkov, za gledališka in modna obvestila, potopise, kakor tudi pripovedke, pesmi, fotoreportaže, itd. za izgradnjo naše časnikarske službe. — Stalen in trajen zaslužek.

Dopise na CERCLE DE PRESSE (Serv. 909) 10 rue Pauquet, Paris 16.

Stanovanja

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 12 znesek 17 din

Enosob. stanovanje

kletno oddam za 1. maj. Cernetova 11. Sliška. 7751-21

Stanovanje

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 12 znesek 17 din

Solnčno stanovanje

eno ali dvosobno, po možnosti z nekaj vrta in pritlikami, iščem za Bežigradom ali v tej okolici. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »1. maj 1939«. 7479-21a

Dvosob. stanovanje

v prvem ali drugem nadstropju, ne dalj ko 10 minut od glavne pošte, iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Odrasli«. 7225-21a

Hiša za mesarijo

lokal primeren za vsako obrt, prodam. Pekre 6, pošta Limbuš. 8022-20

Hišo

z dobro vpeljano trgovino mešanega blaga in hotelom za letovišče, avventuelno s posestvom na prodaj iz zdravstvenih ozirav v industrijskem kraju na Štajerskem ali zamenja s stanovanjsko hišo v Ljubljani. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Redka prilika«. 6958-20